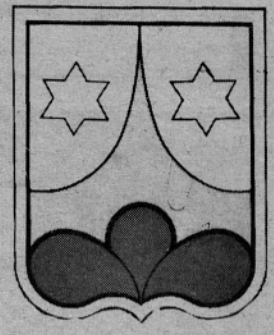

Savinjske

Leto XXIII
Številka 7
Julij 1991

NOVICE

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Cena 15 din

LJUBNO

GORNJI GRAD

Poštna plačana na pošti Mozirje

Bodimo bogatejši

Savinjske Novice so mesečnik, ki redno obiskuje domala vsako hišo v Zgornji Savinjski dolini. Na njegovih časopisnih straneh se srečujejo naši delovni ljudje, radi ga imajo in bi jim bilo težko, če bi ga ukinili. To so dejstva! In vendar smo doživeli čas, ko ga nekateri (res da, jih ni veliko!) odpovedujejo. Zakaj to?!

Morda zaradi medsebojnih nesoglasij in pri tem ne upoštevajo stare resnice, da so Savinjske Novice NAŠ LIST. Savinjske Novice na svojih straneh prinašajo domača vse, kar se dogaja v naši dolini, na naših kmetijah pa o tem, kako plenjajo naša polja, na katerih že po malem zori pšenica, kako gospodarimo z gozdovi in še o marsičem. Priznajmo si, da bi brez teh svežih novic, brez našega časopisa, težko živeli. Zakaj bi ga potem takem odpovedovali?!

Prizadevali si bomo raje, da bomo vanj več in dobro pisali, da bomo njegove strani popestrili in tako bo za bralce še bolj zanimiv in mikaven. In ne pozabimo, da imamo v naši dolini veliko odmaknjenih hribovskih domačij, kjer so Savinjske Novice edini dobrodošel gost.

Če potegnemo črto pod naše dosedanje pisanje, bi težko rekli, da smo bili ob vsaki številki zadovoljni. Nismo vsi večji pisanja, nemalokrat se nam zgodi, da nam kakšna zanimiva novica uide in priznajmo si, da ste za to malo krivi tudi Vi, dragi bralci, ker so vam znani

ti dogodki pa nam ne pišete, kar je škoda za časnik. A to še ne pomeni, da je treba časnik ukiniti? Zato smo se v Uredništvu odločili, da ga popestrimo, izboljšamo. Zato nikar puške v koruzo. Niso vsi dobri dopisniki, ki imajo šole. Tudi med preprostimi kmečkimi ljudmi in delavci je veliko talentiranih piscev, ki znajo spretno zavrte ti pero in napisati marsikaj zanimivega. Odločili smo se, da bomo povabili o sodelovanju (pisanju) kar največ naših bralcev in jim hkrati pomagali, da si bodo zaostri svoja peresa in se pomalem razvili v dobre dopisnike. To je sedaj naša obveza in prizadevali si bomo, da bo uresničena. In tako boste dragi bralci, naš časnik še z večjim veseljem jemali v roke in ga prebirali.

Niso zanimivi zgolj veliki sestavki, marveč so za bralce še kako mikavni tudi drobni sestavki, vesti iz naših krajev. Pišimo o vsem: o veselici, ki ste je imeli v vasi pa je imenitno uspela, o tekmah koscev in žanjic, o toči, ki nam je prizadela žetev, o gozdnih cestah, ki jih je poškodovala nedavna ujma, o mladih, ki prirejajo igre in še o marsičem. Za vse to, vam bodo bralci pa tudi uredništvo, hvaležni. Nadrobili smo vam nekaj novic, za katere se vam že vnaprej zahvaljujemo. Čas teče naprej, mi pa zagrabimo za delo in naredimo Savinjske Novice še bogatejše.

UREDNIŠTVO

«ŠIVAMO ZA NAŠE VOJAKE» — V Modni konfekciji Elkroj so imeli v minulih tednih veliko dela, zaradi znanih razmer tudi veliko težav. Kljub temu so vsa dela za tuje partnerje opravili, ob tem pa so se delavke in delavci izkazali še dodatno. Minuli teden so namreč dneve in noči šivali hlače za slovenske teritorialce. Zadnje dni že skoraj v nemogočih razmerah, saj so se priprave na obnovo proizvodnih prostorov že pričele, delavke pa so posebej poudarile, da delajo z veliko volje predvsem zato, ker šivajo za naše, slovenske vojake. (foto: jp)

Pomoč za Radgončane

Tovornjak s prikolico, poln pomoči, je včeraj popoldne iz Mozirja pripeljal v Gornjo Radgono, ki ji tankovske granate in rafali v šestdnevni vojni niso prizanašali. Alfred Božič, predsednik izvršnega sveta SO Mozirje, je bil eden prvih, ki so se odzvali klicu Radgončanov na pomoč. Ta te dni prihaja v mestce ob Muri z različnih koncev Slovenije in tudi iz tujine. Mozirčani so za Radgončane zbrali za več kot milijon 200 tisoč dinarjev pomoči. Največ so prispevala mozirska Kmečka zveza-Ljudska stranka, občinski RK pa je zbral za 300 tisoč dinarjev pomoči. Še posebno sta se pri zbiranju pomoči za razdejano Gornjo Radgono izkazali krajevni skupnosti Ljubno in Luče. Tako najlepše vračata solidarnost, ki so je bili ti kraji deležni iz vse Slovenije po lanski vodni stihiji. Poleg gradbenega lesa za ostrejša, okna, vrata, opaže — tega naj bi po besedah predsednika radgonskega izvršnega sveta Antona Tropaunerja bilo dovolj za pet no-

vih hiš od osmih, v katerih so njihovi prebivalci poleg strehe nad glavo izgubili tudi vse imetje — so bili v prepotrebni pošiljki še barve, gradbena

lepila, mali gospodinjinski aparati MGA Gorenje iz Nazarij, ti v vrednosti okrog sto tisoč dinarjev, in še drug material.

Naši združniki na Koroškem

O tem, da so pri nas nekdanje kmečke hranilnice in posojilnice zatrli kmalu po drugi vojni, smo že pisali. Naši predniki so vedeli ceniti pomen lastnih združnih denarnih zavodov in so jih s pridom ustanavljali kjer se je le dalo. V naši dolini je bilo pred letom 1941 kar 11 rajfajznovk s katerimi so resnično upravljali člani sami. V polpreteklem času ni bilo misliti na ponovno ustanavljanje združnih denarnih zavodov, ki bi delovali kot samoupravne posojilnice. Na mesto njih so se pojavile Hranilno-kreditne službe, prej »odseki«, njim pa je bilo z zakonom natančno določeno delovanje in kot marsikje drugje, ne nazadnje tudi v naših bankah, kapital ni bil predmet svobodnega trga, ampak so ga dodeljevali po pravilnikih in po vnaprej dolo-

čenih pogojih. Vmes je sicer v Celju delovala Zadržna hranilnica in posojilnica, pa tudi to so kmalu priključili banki.

Člani vodstva HKS pri ZKZ Mozirje so si pred dnevi ogledali posojilnično poslovanje pri naših rojakih onkraj meje. Napatili so se v Pliberk, kjer deluje močna zadržna posojilnica. Tam jih je prijazno sprejel direktor Jožko Narchbar in jim natančno predstavil poslovanje in uspehe posojilnice, ki je izrazito slovenska in je vključena v Zvezo slovenskih posojilnic v Celovcu. Posojilnica je močan steber v delovanju narodnih društev na Koroškem in jih vsestransko podpira. Zavod so ustanovili leta 1921, seveda je medvojni čas delovanje prekinil, vendar pa so ga takoj po vojni spet oživil najprej kot blagovno-kreditno zadržno, pozneje pa so dejavnosti ločili, tako posluje posojilnica sedaj samostojno, seveda pa podpira delovanje blagovnega dela zadržne. Zgradili so tudi prostore za dve podružnici v Šmihelu in Globasnici. Pliberška posojilnica šteje 1100 članov (ustanovitelj), ki so vplačali delež in z njimi tudi jamčijo za poslovanje. Imajo 13 članski upravni odbor in seveda tudi načelstvo. Najvišji organ je občni zbor. Ker delujejo po načelih rajfajznovk, so tudi po tej plati povezani s centralo na Dunaju, ta opravlja tekoče knjiženje in razpolaga z banko podatkov o gmočnih razmerah izkalcev posojil. Slednje odobrava posojilnica na temelju vknjižbe na posest posojilojemalca. Člani imajo ob tem manjšo ugodnost pri plačilu poslovnih stroškov ob odobritvi posojila, sicer pa namenjajo vsa sredstva iz dobička v rezervni sklad, saj je to jamstvo za vloge varčevalcev. Obrstne mere za vloge so v poprečju 6 in za posojila 10 odstotkov.

Naši obiskovalci so si ogledali tudi obe podružnici in se polni vtisov vrnili domov. Ob tem so primerjali obseg njihovega in svojega poslovanja ter ugotovili pri Korošcih 30 krat večji obseg, zmorejmo pa ga le z 10 uslužbenci. Tudi zanimiva ugotovitev!

A. VIDEČNIK

Namesto tankov pustošil veter

Posledic vojnih spopadov v mozirski občini na vso srečo ni, je pa za opustošenje znova poskrbela narava. To velja zlasti za področje Kašnega vrha, Kranjskega raka in Podvolovljeka, predelata torej, ki mu že novembrske vode niso prizanesle. Prejšnjo nedeljo se je namreč na tem področju razdivjal orkanski veter, ki je samo tu izruval in zlasti polomil po prvih ocenah preko 5.000 kubičkov lesa, pri samo štirih lastnikih. Že prve ocene kažejo na ogromno škodo. Dejstvo namreč je, da večji delež odpade na polomljen les, kar pomeni veliko manj kakovostnega lesa in večje odpadke, nižje cene za les in visoke stroške odpravljanje posledic, da o zahtevnem in nevarnem delu v strminah ne govorimo.

Posredno bo škoda seveda še večja. Gre namreč za končno sanacijo s pogozdovanjem, pozabiti pa ne smemo na ekološke posledice. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da so bili ti lastniki oškodovani že ob novembrskih poplavah, skupaj s sedanjim vetrolomom to pomeni nepopravljivo škodo, ki je brez družbene pomoči ne bo mogoče odpraviti. Prav ta pomoč

pa je v sedanjih razmerah več kot vprašljiva. Na Gozdnem gospodarstvu si seveda z vsemi močmi prizadevajo, da bi vse skupaj čimprej sanirali, prepričani pa so, da bo sanacija zaradi težkih pogojev in nevarnega dela trajala dalj časa. (jp)

Posledice bodo hude

Na vso srečo neposrednih posledic in škode ob minulih vojaških spopadih v Zgornji Savinjski dolini ni bilo. Brez škode in posledice pa vseeno ni šlo. Zaradi izpada jugoslovanskega trga in zaradi močno omejenih možnosti izvoza je gospodarstvo občine Mozirje že kar v izrednih razmerah utrpelo škode za 75 milijonov dinarjev. Na občinskem izvršnem svetu so ocenili tudi izpad dohodka občinskega gospodarstva, če se bodo zaostrene razmere nadaljevale do konca leta. V tem primeru bo posredna škoda dosegla številko najmanj 387 milijonov dinarjev.

Pogled na izruvane in polomljene gozdove je zares grozljiv

Zapeli smo zdravljico, v čašo so nam nalili krvi

Lep in slavnostni dan je bil. Potrdili smo plebiscitarno izraženo voljo slovenskega naroda in se izrekli za suverenost in samostojnost, za državo Slovenijo. Sadili smo lipe, stoletni simbol našega naroda, dvigovali zastave, nove, slovenske zastave, z novim grbom ali brez nje-

ga, ker je takšnih zastav pač zmanjkalo. Zaenkrat. Popili smo čašico rujnega, slovenskega, našega. Naša, slovenska zemlja ga je rodila. Zapeli smo našo Zdravljico. Bili srečni in veseli. Svobodni in Samostojni. Prvič, in nikoli in nikdar zadnjič.

A kaj, ko se čaše s katerimi smo nazdravili, niso niti osušile, pa so nam vane nalili krvi. Osupli, zgroženi in prestrašeni smo se zbujali na prvi dan naše samostojnosti. Žal so mnoge po Sloveniji zbužali tanki, ki so neusmiljeno, brezobzirno, fašistično kruto rušili in uničevali vse pred seboj, z lažno namerom, hudobnimi, okupatorskimi načrti. Nekaterim je še za balkansko, srednjeveško, nečloveško samoderštvo, in v svoji moralni in človeški slepoti, ga želijo (in žal hočejo) obdržati za vsako ceno. Celozelo za ceno slovenskih — in svojih — sinov. Za ceno popolne izgube mednarodnega zaupanja, izgube vseh vrednot, ki jih svet in Evropa izključno priznava.

A so se zlobneži prevarali. Prav na tej šibki, »nevojaški« in »razdvojeni« Sloveniji so si polomili zobe. Tudi silovita premoč zloglasne JA v tehniki jim ni pomagala. Žal se še nobena država ni rodila brez krvi, očitno se tudi država Slovenija ne more, ampak se bo. To so vsi naši, slovenski, bojevniki dokazali, in to si naj drugi zapomnijo. Rad bi zmagal razum, zmagalo bo srce, vseh, ki v Sloveniji dobro mislijo.

Julijsko številko ste dobili vsi dosedanji naročniki, tudi tisti, ki ste se Savinjskim novicam odpovedali. Če si boste morda premislili, lahko naročnino poravnate do 10. avgusta. Premislite, morda vam bo sicer žal! Razmislite še ostali, ki doslej niste bili naročniki. V tako lepi mirni in samostojni dolini pač želimo in potrebujemo časopis, ki piše in slika o našem delu in življenju, o nas vseh.

Vojne vihre pri nas ni bilo, pripravljani pa smo

ELKROJ — obnova med dopustom

Gledano zaokroženo, lahko rečemo, da bodo vsa dela potekala z namenom prestavitve krojilnice ter liniji A4 in A5 v smeri sedanje učilnice, kjer se odstranijo dve pregradni steni, učilnica pa uporabi za krojilnico. Kot dodatni moment nastopa pri teh delih še sušenje tlaka proizvodne hale ter poigavanje nove talne obloge. Ta dela so nujna, čeprav povzročajo precej problemov zaradi omejevanja ostalih del.

Posamezne aktivnosti pa so:

a) Priprava: sem spada izpraznitev učilnice, krojilnice ter umik blaga in strojev. Ker smo v Elcroju že sedaj na tesnem s prostorom, se bo vse našto preselilo v glavnem v skladišče surovin, gotovih izdelkov in razne hodnike ter prehode, ki bodo na razpolago. Pri tem delu sodelujejo mehaniki, skupinovodkinje, nekaj delavcev (moških) iz proizvodnje idr.

b) Rušitev stene med krojilnico in učilnico je predvidena takoj po umiku in selitvi hale in se mora izvesti v dveh dneh.

c) Sušenje tlaka, oz. predhodna postavitev aparatov za sušenje je osrednja aktivnost, od katere bodo odvisna tudi ostala dela v časovnem smislu.

Takoj na začetku je bilo potrebno odstraniti tudi vso obstoječo talno oblogo. Princip sušenja je v tem, da se pod estrih vpihava tople zrak, ki potegne vlago na sebe in izstopa skozi manjše odprtine ali pa delno skozi sam beton. Vlažen in tople zrak vsrka naprava, ki deluje podobno kot hladilnik, oz. toplotna črpalka in izloča vlago iz zraka v obliki vode v priloženo posodo. Ta način sušenja tal in sten je bil že uspešno izveden v bolnici Celje, Pokrajinskem muzeju Celje in hotelu Šmarješke Toplice.

Delna neznanca pri tem je, kako na vseh področjih uvesti red in disciplino, ki naj zopet vrne podjetju dobro poslovno ime, ki ga je v preteklosti že imelo.

Ti ukrepi so v večini izvedeni in že pozitivno vplivajo na spremembo proizvodne in prodajne strukture ter na rezultat poslovanja, čeprav učinki še niso dokončno merljivi tako zaradi kontinuitete ukrepov kot kratkega časovnega obdobja.

Poudarjamo pa, da v tem obdobju razrešujemo še mnoge druge probleme, kot je prekinitve licenčne pogodbe s firmo Mustang, ki zahteva 325.000 DEM odškodnine, plačljivo v štirih obrokih.

Samovoljna prekinitve poslovnega sodelovanja Modne konfekcije Alibunar in Modne konfekcije Odžak z Elcrojem kaže na

dokaj čuden odnos teh satelitskih podjetij, ki še vedno nosijo ime Elcroj. To ime in vloženo tehnološko znanje je tem podjetjem odprlo tuji trg in zato smo jim naložili plačilo know-howa in izbris imena firme Elcroj iz naslova.

Enako kot Alibunar in Odžak pa je želela prekiniti sodelovanje tudi PE Soštanj, kateri pa je status proizvodne enote to preprečil. Programsko ekonomska utemeljitev kaže uspešnost poslovanja v skupnem podjetju, saj smo le tako produkcijsko zaokrožena celota, ki naj bi zagotavljala profit in nadaljnji razvoj.

Ne zanikamo, da ločeno življenje ni možno, vendar pa morajo biti pri taki odločitvi predhodno poravnane vse medsebojne obveznosti in pravice. Delavski svet podjetja je prav zaradi predhodnih ugotovitev postopek razdružitve ustavil.

Ne bi bilo prav, da bi ekonomiko poslovanja iskali samo na lokaciji podjetja v Nazarjah, zato so bili sprejeti enaki ukrepi tudi za PE Soštanj. Napačne obrazložitve, napihovanje problema ter paradoksalno vedenje nekaterih je privedlo do izsiljene, 6-dnevne stavke v tej enoti, ki pa ni poleg materialne in moralne škode prinesla nobenih rezultatov.

Ob tako hudih notranjih problemih, ki so bili in so še prisotni v podjetju, so zaskrbljeni tudi poslovni partnerji iz tujine. Stalni dobri osebni stiki, predvsem pa spoštovanje dogovorov o kvaliteti in pravočasni dobavi blaga, popravljajo medsebojno zaupanje in zaenkrat ne vplivajo na zmanjšanje njihove angažiranosti pri nas.

To pa je tudi najbolj pomembno, ker likvidnostni denar redno prihaja le iz tujine, čeprav domačih kupcev, navkljub zmanjšanju trga in kupne moči prebivalstva, ne moremo in ne smemo zane-mariti.

Nestabilna politična situacija prinaša tudi v gospodarstvo stalne spremembe, ki pa za preživetje podjetja tudi v prihodnje zahteva intenzivne in hitre odzive. Leti pa bolj ali manj prizadenejo skoro vsakega delavca v podjetju. Rezultati pa vendar kažejo pozitivne spremembe, kar potrjuje pravilnost zastavljene poslovne politike.

Kriza v podjetju še traja, še vedno odpravljamo posledice novembrskih poplav, pa vendar vas pozivamo, da se nam tako kot doslej pridružite pri prebroditvi težav, da skupno oblikujemo stabilno podjetje, v katerega bomo z zadovoljstvom in ponosom prihajali na delo.

MARIJA VRTAČNIK

Brezzakonje, preveč delavcev, vetrolomi

Na nazarskem Gozdnem gospodarstvu se že lani pričete hude težave nadaljujejo in se bodo tudi v prihodnje. Kar več vrst jih je, pa začnimo z organizacijskimi. Še vedno imajo namreč tozde Transport in gradnje, Gozdarstvo Gornji Grad in Jelka Šoštanj, ob tem pa del delovne skupnosti v katero sodi območna gozdna uprava. Ta uprava (34 zaposlenih v petih enotah in na sedežu) povsem samostojno strokovno deluje na področju obeh občin. Vse skupaj je začasna oblika organiziranosti, ki je pogojena s počasnostjo sprejemanja novega zakona o gozdovih. Pred dnevi so dobili že vsaj deseti osnutek sprememb sedanjega zakona, ki znova neustreza in skorajda ni upanja, da bi bil zakon sprejet pred koncem leta. To pa je huda ovira za normalno delo. Gozdna uprava je sicer že prilagojena bodočim spremembam, v sedanjem stanju pa je nemogoče preoblikovati ostali del podjetja, saj je nesmiselno, da imajo tozde, recimo s 14 zaposlenimi.

V letošnjem prvem polletju se je uveljavilo strokovno delo gozdne uprave. Po lanskem razsulu je prišlo do umirjanja in streznitve, tudi lastniki so kaj hitro spoznali, da brez gozdarske službe ne bo šlo, saj je njeno delo tudi v njihovem interesu. Gozdarji se zavedajo, da je odkazilo kot obveznost (količinska) nesporemljivo. Zato se sedaj lastnik odloči za količino potrebnega lesa (vse v okvirih desetletnega etata) skupaj z gozdarjem pa les izbereta in ga označita. Nadzor nad izbiro torej ostaja obveza. Večina lastnikov je to sprejela, dejstvo pa je, da bodo v

gozdarstvu nastopili drugačni odnosi in predvsem red šele po sprejetju nove zakonodaje. Do takrat je vse skupaj blizu anarhiji.

Naslednji problem je izpad blagovne gozdne proizvodnje. Lani zaradi zloglasnega moratorija, letos zaradi priporočila, ki pomeni isto. Gozdarji to spoštujejo zato v razlaščenih zasebnih gozdovih opravljajo le najnujnejša gojitvena del in sanitarne sečnje. Ker je pod »priporočilom« polovica gozdov, je temu primeren tudi proizvodnja. Lani so v družbenih gozdovih posekali v enakem obdobju 24.000 kubikov, letos le 12.000, iz zasebnih so lani v šestih mesecih odkupili 29.000 kubikov, letos le 11.000; ob tem so na plazovih po lanski ujmi pospravili še 2.500 kubikov lesa. Kljub takemu izpadu proizvodnje prav katastrofalnih poslovnih rezultatov ne pričakujejo. Že lani so se namreč pripravili na takšen izpad, seveda z bistvenim zmanjšanjem števila zaposlenih in zmanjšanjem vseh stroškov.

Gozdna proizvodnja (Gozdarstvo in Jelka) je na bodoče možnosti že pripravljena in večjih težav ne pričakujejo, drugače pa je v servisni dejavnosti. Delno še vzdržujejo gozdne prometnice, na drugih področjih pa je stanje več kot kritično. Zaradi prehudih izpadov se je pojavila velika preza-polenost. Doslej so že opravili potrebne postopke na podlagi ustreznih pravil in že julija bo presežek »rešen«. Žal na najbolj boleč način — z odpusti. Še enkrat žal — zaradi povojnih in siceršnjih razmer drugače enostavno ne gre, trenutno ni drugačne možnosti.

JP

Zmanjkalo je denarja

Nesreče se vrstijo ena za drugo, naravne in ostale. Ob vseh najnovejših dogodkih je odpravljanje posledic lanske vodne ujme v Zgornji Savinjski dolini ostalo nekako ob strani, vendar le navidez. Obrežja Savinje in njenih pritokov zaenkrat še pospešeno urejajo, vendar bodo obseg del kmalu morali zmanjšati. Predvidenih sredstev za odpravo posledic poplav za junij in julij v občino niso dobili, ker ima razumljivo prednost odpravljanje vojne škode. Vsa nujna dela pri obnovi infrastrukture bodo torej deležna časovnega zamika.

Predsednik SO Mozirje Andrej Presečnik je prerezal trak

Prepotrebna pomoč koroških rojakov

Nesreče se menjavajo — solidarnost ostaja

Od novembra dalje našo ožjo in širšo domovino spremljajo naravne, vojne in še kakšne nesreče, katastrofe, vsaka po svoje uničujoča in tragična. Tako ali drugače smo bili prizadeti vsi v Sloveniji, v splošni stiski pa je ostalo in še bo tisto najlepše — solidarnost in pripravljenost pomagati sosedu, četudi si (bil) sam potreben in deležen pomoči. Velika vrednota je to. In znamo jo ceniti in spoštovati, predvsem pa udejaniti. Vojni spopad je nekoliko potisnil na stran odpravljanje posledic vodne ujme v Zgornji Savinjski dolini, vendar pomoč še prihaja.

V soboto dopoldne so bili veseli v Krnici, zaselku nad Lučami. Družini Ivana Robnika je podivjan potok odnesel stanovanjsko hišo, gospodarsko poslopje in delavnico. Dobesedno je vse skupaj zbrisal s površine, ostalo je le golo kamenje. In ostala je človeška dobrot. Pomagali so sorodniki, sosedje, krajevna skupnost Luče, širša družba in rojaki na avstrij-

skem Koroškem. Franc Kušej je dal pobudo, organizacijo pomoči sta prevzela klub Lions iz Pliberka in Rotarij iz Velikoveca in akcija je stekla. Odločili so se za konkretno pomoč in si izbrali družino Ivana Robnika iz Krnice. Pomagali so pri gradnji nove hiše (daleč od vodotoka), z gradnjo je Ivan pričel marca, danes je hiša pod streho, v soboto so s Koroške pripeljali inštalacijski in izolacijski material, ploščice in še kaj kar je potrebno za notranjo opremo. Akciji omenjenih klubov so prisloščila na pomoč zasebna podjetja s Koroške. Za 450.000 šilingov je bilo doslej pomoči, za najmanj 200.000 je še bo. Pomoč je prišla v prave roke, vsi so bili srečni in veseli, gospodinja Marija pa je dejala, da je vojna vendarle hujša ob naravne ujme. Proti naravi ne moreš pravzaprav nič, v vojni pa se tepemo in ubijamo sami med seboj. Če tega ne moremo preprečiti, je tragično in več kot to. (jp)

Gremo v planine

O kakršnemkoli turističnem utripu v Zgornji Savinjski dolini konec junija in v začetku julija seveda nima smisla govoriti. Popolno mrtvilo je vladalo na vseh področjih. Zadnja umiritev razmer pa je vendarle spremenila stvari. Zlasti so oživele planine in planinske postojanke po vsej mozirski občini. Veliko je bilo planincev in ostalih ljubiteljev narave v minulem podaljšanem vikendu; veliko je bilo nabiralcev gob in drugih gozdnih sadežev; pojavili so se kajakaši in drugi ljubitelji divjih voda, pa tudi prehodnih gostov, ki so se hladili ob Savinji je bilo veliko. Upajmo torej, da v kolikor toliko mirnih razmerah sezona vendarle ne bo povsem izgubljena. Tudi nekaj dolgoletnih turističnih prireditev bo v omejenem obsegu še na vrsti. Mozirska občina torej vabi.

OSNOVNA ŠOLA LJUBNO OB SAVINJI

razpisuje prosta dela in naloge

1. učitelja razrednega pouka za nedoločen čas s polnim delovnim časom
2. učitelja likovnega pouka za določen čas s polovičnim delovnim časom (nadomeščanje v času porodniškega dopusta do 7. 2. 1992)
3. učitelja tehnične vzgoje z znanjem računalništva za določen čas s polovičnim delovnim časom (do 31. 8. 1992)
4. snazilke za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji: od 1. do 3. višja ali visoka izobrazba pedagoške smeri.

Za vsa razpisana delovna mesta velja pričetek dela 1. 9. 1991.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh po objavi razpisa. O izbiri jih bomo obvestili v 15. dneh po končanem zbiranju prijav.

Dosežek desetletja

Vsem (vojnim) razmeram navkljub so v Mozirju pripravili priložnostno slovesnost ob otvoritvi težko pričakovane obvoznice. Težave z udeležbo so imeli le gostje iz Ljubljane, ki so imeli na poti kar nekaj preglavic. Predsednik sveta krajevne skupnosti Mozirje Rade Rakun je v uvodnem nagovoru posebej poudaril, da je ta dosežek največja pridobitev v zadnjih desetih letih. Sprostila se je že kar neznosna gneča v središču Mozirja, s tem pa omogočena prenova lepega trga in razvoj najrazličnejše ponudbe.

Projekte so naročili pred dve-

ma letoma in kljub težkim časom, ki naložbam nikakor niso (bili) naklonjeni, obvoznico tudi zgradili. Za odkup zemljišč so namenili 1,4 milijona dinarjev, za samo gradnjo pa je republiška uprava za ceste prispevala 7,5 milijonov dinarjev. Ob njej je bil posebne zahvale deležen glavni izvajalec del SCT iz Ljubljane, pri delih pa sta sodelovala še celjsko Cestno podjetje in NIVO.

Naj dodamo, da je obvoznica res lepa (in pomembna), da pa je za varnost pešcev na njej vse premalo (ali nič) poskrbljeno.

Klopi so prazne

Čas dopustov je in zato tudi klopi v sejni sobi mozirskega izvršnega sveta in skupščine ostajajo prazne, in bodo takšne ob normalnih razmerah ostale do konca avgusta. S tem seveda ni rečeno, da je delo občinskih organov zamrlo. Za dopustniške dni je izvršni svet izdelal natančen delovni program, ki ga v celoti uresničujejo, na morebitno zaostrovanje razmer pa so tudi v celoti pripravljani.

Kmečki turizem na preizkušnji

Zgornjo Savinjsko dolino vsako poletje obišče lepo število turistov. Precej je domačih gostov, več pa inozemcev. Nizozemci, Avstrijci, Nemci, Skandinavci in vsa ta pestra družba uživa prelesti naše Zgornje Savinjske doline: hodi na ribičijo, nabira gobe in redno hodi na zanimive sprehode si hkrati nabira moči za zimski čas.

Kar zadeva turizem, njene vrednote in potrebe, so si naši kmetje že nabrali kar precejšnje mero izkušenj. Letošnje poletje pa se je zataknilo. Ne toliko pri njih, kot zaradi bolj vojnega, kot pa mirnodobnega položaja. Imamo celo vrsto za turizem pripravljenih kmetij, turistov pa je bolj malo. Pa ni kaj tarnati. Položaj je tak, da od nas narekuje preizkušnje, takšnih ali drugačnih.

To kar smo v minulih letih na področju kmečkega turizma že postorili, si zasluži pohvalo. Imamo na voljo vrsto lepo obnovljenih in za turizem sposobnih kmetij kaže, da smo bili uspešni, in takšni naj bi ostali tudi v bodoče. Ne bo odveč, če naštejemo nekaj urejenih turističnih kmetij in prenekatera od teh ima že prve goste. Naštejmo jih najprej v Šmihelu nad Mozirjem:

Rženičnikovo kmetijo turisti dobro poznajo in cenijo. Kmečki turizem vodi Vera Ateljšek. Prizadevna je na njivi, kmetiji, turisti ničesar ne pogrešajo. Blizu so Golte, pa tudi do Mozirja ni daleč. Na voljo je dovolj tudi lepih sprehodov.

Jesevnikovo kmetijo vodi (kmečki turizem!) Terezija Goličnik. Na obnovljeno kmetijo goste sprejemajo skozi vse leto. Blizu so Golte, ki so vabljive zaradi lepih smučišč tudi pozimi. Obe kmetiji — Rženičnikova in Jesevnikova — sta 760 višoko.

Napotnikovo kmetijo v Šmihelu vodi Alojzija Goltnik. To je stara, lepo obnovljena kmetija, ki goste sprejema vse leto. Blizu sta Golte in Mozirje.

Zagarjeva kmetija (Nazarje, Dobrovlje) ima lastno vlečnico pa tudi ribolov v Dreti je blizu. V okolici je grad Vrbovec. Kmetijo Trkel v Gornjem Gradu vodi Tončka Mermal. To je sicer stara, a lepo obnovljena kmetija. Reka Dreta teče povsem blizu. Kneblovo kmetijo vodi Marija Presečnikova. Goste sprejemajo skozi vse leto. Celje je oddaljeno vsega 46 km.

Ramškovo kmetijo vodita Ivan in Minka Ugovšek. Na stari lepo obnovljeni kmetiji goste sprejemajo skozi celo leto. Blizu je v božjepotni cerkvi zakladnica.

Za kmečki turizem na Završnikovi kmetiji skrbi Marija Završnik — v Gornjem Gradu. Ta

kmetija, ki je I. kategorije, goste sprejema skozi vse leto.

Kmetijo Gričar v Gornjem Gradu vodi Kristina Mali. Kmetija goste sprejema vse leto. Prvokategorna kmetija Govc v Robanovem kotu goste sprejema vse leto. V okolici je park — Robanov kot. Najbližja avtobusna postaja je Rogovilec.

Na Bevkovi kmetiji skrbi za kmečki turizem Ana Ošep. Na tej stari kmetiji sprejemajo goste z golj poleti. Avtobusna postaja: Rogovilec.

Kmetijo Ravnska vodi Francica Čerček. Ta solčavska kmetija goste sprejema z golj poleti.

Kmečki turizem na Žoharjevi kmetiji ima v rokah Angela Brunet. Na kmetiji goste sprejemajo z golj poleti. V okolici je Logarska dolina. Goste sprejemajo z golj poleti. Kmetija ima 720 metrov nadmorske višine.

Plesnikovo kmetijo v Logarski dolini vodita Mija in Menard Plesnik. Stara, lepo obnovljena kmetija goste sprejema le poleti. Do Solčave je 7,4 km.

Kmetijo Majdaš vodi Anica Klemenšek. Goste sprejemajo vse leto. Do Solčave so vsega 3 kilometri.

Kmetijo Stoglej v Lučah vodita Berta in Peter Jež. To je stara, lepo obnovljena kmetija z vlečnico. Goste sprejemajo vse leto. V okolici je Logarska dolina. Goste sprejemajo vse leto.

V Lučah kmetijo Zg. Zavrtnik (I. kategorija) vodita Jože in Anica Germelj. Kmetija goste sprejema vse leto, tudi ob praznikih. Okolica: teniško igrišče, blizu teče Savinja. Blizu je Raduha, lepih sprehodov je dovolj.

Kmetijo Ogradnik vodita Alojz in Marica Robnik. Je kmetija I. kategorije in goste sprejemajo poleti in pozimi. Do Celja je 55 km.

Riharjevo kmetijo v Lučah vodi Angela Praznik. Ta nova kmetija goste sprejema z golj poleti. Teniško igrišče, blizu je Lučnica.

Prvokategorno kmetijo Zg. Jezernik, vodi Francka Špeh. Kmetija sprejema goste vse leto.

Kmetija Sp. Jerovčnik je tudi I. kategorije. Za turizem skrbita Tone in Anica Kumer. Luče. Kmetija sprejema goste vse leto. Okolica: teniško igrišče, smučišče, lepi sprehodi.

Kmetija Petrin Rečica. Avtokamp s 40 prikolicami, 20 šotorov. Goste sprejemajo od 30. 4. do 15. 10. V okolici je Savinja. Do Celja je 37 kilometrov.

Še bi lahko naštevali pa bodi dovolj. Kakšen bo rezultat še ne vemo, pa tudi tile podatki marsikaj povedo.

Tsk. A.

Obkoljena mozirska Komunalna

Oklepniki so dobesedno obkolili mozirsko Komunalno. Usmerjeni so direktno proti prebivalcem vse doline (in so jim na voljo). Zelo radi bi jim pomagali v hudi vojni — proti smetem in odpadkom.

TURIST BIRO
BITENC SONJA
tel. 831-316

PO NOVEM DELUJE
V DELAVSKEM DOMU NAZARJE
OD 9. DO 15. URE

Letovanje, izleti, zdravilišča na obroke do novega leta

Krmni dosevki

Ker je njiv in travnikov pri nas vedno premalo, je še kako pomembno, da površine po spravilu žit (ječmena in pšenice) ter ranega krompirja takoj zasejemo s krmnimi rastlinami za jesensko in zgodnjo pomladansko rabo. Njiva, ki po žetvi ostane gola, je neposredno izpostavljena hudim sončnim pripekam in plohnam, kar vse skupaj vpliva na poslabšanje strukture zemlje in na slabšo rodnost. Na takšnih tleh pleveli kaj hitro vzkljujejo, saj je v zemlji več kot dovolj semen, imajo pa tudi dovolj svetlobe in prostora.

Setev strnišnih dosevkov je torej precejšnje pomena, saj na ta način poskrbimo za ohranjanje strukture tal in s setvijo metuljnic bogatimo tla z dušikom, ki ga vežejo iz zraka, obenem pa nam to omogoča, da priradimo več živine ali proizvedemo več mleka.

Praden se odločimo za nakup semena se moramo odločiti v kakšen namen bomo posevek porabili: za seno, za silažo, za zeleno krmo ali morda samo za podor. Poleg tega je dobro, da v sedanji gospodarski krizi preračunamo, kolik je strošek pridelave na hektar.

Najpogostejši dosevki, ki jih uporabljamo v naši dolini:

- krmna repica Perko (12—15 kg/ha). Sejemo jo julija do srede avgusta za košnjo v istem letu. Če jo kosimo nekoliko višje (10 cm visoko), jo lahko kosimo še enkrat pomladi. Pridelke zelene mase na ha je 200 dt;
- krmna ogrščica Starška (10—10 kg/ha). Ob rani setvi (julija) jo lahko okostimo še isto leto; če jo nameravamo koristiti pomladi, pa jo sejemo v drugi polovici avgusta. Dobro prenaša nizke temperature. Daje nekoliko višji pridelok kot krmna repica s približno enako kvaliteto;
- mnogocvetna ljulka Tetraflorum ali Draga ali Dilana (40 kg/ha).

Pri zgodnji žetvi lahko daje še tri odkose do zime, drugače pa dva. Spomladi pred setvijo koruze dobimo še en obilen odkos. Pridelke je 450—600 dt/ha;

— aleksandrijska detelja Lilibeo. Lahko jo sejemo v čisti setvi 30—35 kg/ha,

vendar je zanesljivejša setev mešanice detelje 27—30 kg/ha + mnogocvetna ljulka (10 kg/ha). Je neprezična poljščina, ker temperatura pod 0 stopinj Celzija ne prenaša;

— jara grašica z ovsmo ali ječmenom je priporočljiva zlasti v hladnejših in vlažnejših legah. Sejemo 75—90 kg jare grašice + 75 kg ovsa ali ječmena;

— krmna oljna redkev Raoula je idealen posevek za podor in odlična paša za čebele. Za krmljenje živine ni najboljša, saj je živina ne mara;

Z ekonomskega stališča je najcenejša setev križnic, sledi mnogocvetna ljulka pod pogojem, da opravimo še pomladansko košnjo, nato sledi setev grašice z ovsmo ali ječmenom. Setev aleksandrijske detelje je zaradi prekratkega koriščenja (do zime) precej draga.

Takoj po žetvi moramo njivo plitvo preorati in pripraviti za setev, nato posejemo in povlamamo (pride do stika med zemljo in semenom). Takojšnja setev je pomembna zaradi tega, ker je v zemlji po žetvi še dosti vlage, poleg tega pa vsak zamujen dan pomeni krajšo rastno dobo in manjši pridelok. Za zadovoljiv pridelok je pomembno tudi gnojenje. Priporočljivo je, da še predhodni poljščini gnojimo s fosforjem in kalijem. Če tega nismo, izberemo primerno NPK gnojilo. Dosevki rabiyo 80 kg P205/ha in 100 kg K20/ha. Količina dušika je pri dosevkih različna. Križnice rabiyo do 100 kg čistega dušika, mnogocvetna ljulka 60—80 kg dušika na hektar za vsako rabo, ostale mešanice pa do 5 kg dušika/ha. Lahko uporabimo tudi 20 m³ gnojevke/ha, vendar moramo dodati še fosfor in dušik.

Križnice navadno napadajo škodljivci (gosenice, repični bolhač, repna grizlica), zato jih ob napadu poškrbimo. Uporabimo: zolone likvide El, lebacid, basudin, decis in podobne insekticide. Paziti moramo na karenci. Ko le-ta poteča, lahko dosevek krmimo živini.

V naslednji številki si preberite o hranilni vrednosti krmnih dosevkov in njihovi uporabi za krmljenje živine.

KOZ(L)ERIJA

Pasje vroči dnevi

Imam lepo žival, ki se ji drugače reče najboljši človekov prijatelj, ali še drugače pes. Vroče mu je bilo minule dni, zlasti zato, ker živimo v mestu. Zato smo odšli na deželo. Vsi, celotna družina. Moški, ženske, otroci, vnuki in pes. Čudovit kotiček smo našli. Majhna rečica obdana z zelenjem, pomirjanja poln šumeči jez, prijetno mirna voda za kopanje pod in nad njim, lepa kamnita »plaža« in kakšno ugodnost bi lahko našel, med drugim nekaj domorodcev, ki so se hladili v tem nedeljskem popoldnevu. Zlasti otrok je bilo nepričakovano veliko.

In moram priznati, da so ti ljudje, zlasti otroci, res uvideli. Malo niže jezu so si na produ našli prostorčke za od-dih. Malo so jedli, malo pili, malo so se sončili. Na vso srečo se ni nihče kopal pod je-zom. Tako je imel naš velik in lep kratkodlaki ljubljencek prostora za norenje in uživanje v vodi kolikor je hotel. Malo me je sicer motil, ko sem klatil z ribiško palico pod je-

zom, pa ni bilo prehudo, itak v tej vodi ni bilo pravih rib. Kar igralo mi je srce, ko sem videl kako mojega psa in njegove norčije domači otroci občudujejo. Saj ga lahko, ker je pravi čistokrvnež. Čudilo me je le, ker se nobeden ni ojunčil in se mu pridružil. Nekam čudni so ti otroci. Pa se je ojunčil naš ljubljencek in jih je sam želel povabiti v vodo. Stekel je k njim in se tik od njih ljubko pokakal. Pa otroci tega niso razumeli. Pobrli so brisače in namesto v vodo stekli v senco k staršem. Še bolj čudno je, da starši niso ploskali od vznichenja. Pač ne vedo kakšna vrednost se skriva v mojem ljubljenceku. Tudi sami se nikakor niso spravili v vodo. Pa mi je bilo to kar ljubo, saj mi ni nihče motil prijaznih ribic, od katerih sicer ni nobena prijela, jeziti pa mi vseeno ni bilo treba in še prostora za namakanje in časa za sprostitve sem imel več kot dovolj. Kako prijazni so ti ljudje po vedenju, čeprav so mene in psa malo čudno gledali. Ne vem zakaj.

Koristni nasveti za hranilništvo

Predstavniki Zgornjesavinjske kmetijske zadruge in njene hranilno-kreditne službe so obiskali avstrijsko Koroško. Namerni njihovega obiska v Pliberku, Šmihelu in Globasnici je bil, da bi se podrobno seznanili z delovanjem tamkajšnjih hranilnic in posojilnic, z njihovim poslovanjem in opremljenostjo. Dejstvo namreč je, da je to poslovanje in organiziranost med najboljšimi v srednji Evropi. Izkušnje in napotki bodo torej še kako dragocene, saj se pri nas pripravljajo nova zakonodaja na področju hranilništva, na Zgornjesavinjski zadrugi pa želijo v prihodnje temeljito posodobiti tudi prostore družnične svoje hranilno-kreditne službe.

Koroški gostje so predstavnike iz Mozirja sprejeli z velikim zadovoljstvom in naklonjenostjo. Kot že rečeno, obisk je navrgel veliko napotkov in izkušenj, gostitelji pa so bili najvišji predstavniki hranilnice v Pliberku. Mi-

mogrede: njen predsednik je po poklicu kmet, ki se ukvarja z rejo prašičev, po izobrazbi pa ekonomist. In še enkrat mimogrede: gostitelji so posebej trpko poudarili, da so bili deležni že precej obiskov iz naših krajev v te namene, predvsem po zbornični plati. Trpkost njihove pripombe je v tem, da iz vseh »konkretnih« dogovorov ni bilo niti dima, zato so jasno povedali, da se na tako neresen način ne mislijo več pogovarjati. Seveda pa so povabilo za obisk Zgornje Savinjske doline z veseljem sprejeli.

Za konec še utrinek: ob koncu obiska so vsi skupaj obiskali manjše jezerce pod Peco. Prej je bilo tam močvirje, domačini so ob njem zajezili potoček, zgradili gostinske in turistične objekte in danes je mali turistični raj. Še njihova nauk: ni kmetijske kulture, ki bi na hektar dala toliko dobička kot takšno ali podobno jezerce z vsem kar zraven sodi. Enostavno, mar ne!

POGREBNE STORITVE

Hitro in solidno že dalj časa opravljamo kompletne storitve s področja pogrebne dejavnosti, in sicer:

- dobava kompletne pogrebne opreme (krste, križi, žare)
- postavitve mrtvaškega odra na domu
- vse vrste prevozov, vključno prevozi na upepelitev v Ljubljano
- dobava in montaža betonskih žarnih niš s prevleko za primer žarnega pokopa
- ureditev kompletne dokumentacije v primeru smrti

Vse vrste krst se nahajajo:

- mrliška vežica Mozirje, ki jih lahko izda Florjanc Franc, Cesta na Vrhe 28, Mozirje, tel. št. 831-617 in
- mrliška vežica Ljubno, ki jih lahko izda Golob Janez, Ter 7, Ljubno, tel. 841-089 ali 841-211 ali 841-289.

Delamo non-stop, če nas potrebujete, pokličite telefonsko številko 721-667 ali 721-395.

IVAN STEBLOVNIK, Parížlje 11/c, 63314 BRASLOVČE

NOVO!
PRODAJALNA NA TRAGU 33

POULZEK

Obveščamo vas, da šivamo za vas! Po vaših merah in željah vam hitro in kvalitetno sešijemo krilo, bluzo, hlače... Pridite in se prepričajte!

Tod (in še kje) mimo, bi se nasilneži težko prebili

Spoštovani gospod urednik!

Zadnje 6. številko Savinjskih novic sem pričakoval trdno odločen, da se bom časopisu odpovedal, če tudi tokrat v njem ne bo objavljen konkreten odgovor na vse izmišljotine o NOB, ki so bile vsepogoste brez sramu in odgovornosti objavljene v vašem listu. Odgovori so bili tokrat objavljeni in zato Savinjskih novic vsaj zaenkrat ne bom odpovedal.

Mnogo tega, kar bodo bralci izvedli iz prispevkov upravičeno ogorčenih borcev, je ležalo tudi meni na duši. Vsaj del tega sem vam hotel tudi napisati. Ker ne bi rad ponavljal stvari, bom to mojo namero opustil.

Vseeno pa vas naj gospod urednik vprašam:

1. Zakaj in komu ste se morali v »be«di urednika« opravičevati?
2. Ali ste res samo pod pritiskom javno: i bili prisiljeni objaviti kritične članke, ki vašim novim gospodarjem zagotovo ne bodo po volji?
3. In kakšnih Savinjskih novic si občani naše doline ne želijo?

Odgovore na ta vprašanja sami dobro veste.

Priznam, da ste res v zelo nerodnem položaju. Pritiskom različno misleče javnosti zelo težko sledite, jezicek na tehtnici vaših uredniških odločitev pa je, po mojem mnenju, mnogo preveč odvisen od moralnega in materialnega vpliva vaših nadrejenih.

Skratka, Savinjske novice so vsaj za mene danes bolj režimski časopis, kot so bile kdajkoli prej pod komunistično oblastjo.

Res škoda!
S spoštovanjem

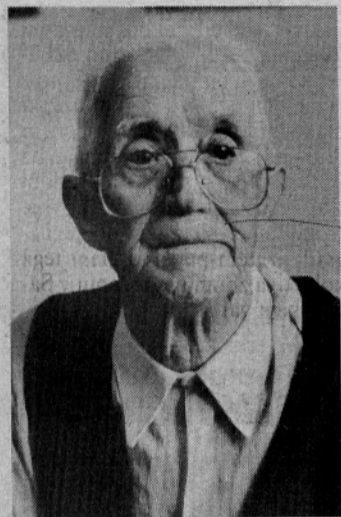
VLADO MIKLAVC

Na krvodajalskih akcijah v Nazarjah in na Ljubnem so se ljudje znova izkazali

»Ta vojna je najbolj svinjska«

Zelo redki so norci, ki si želijo vojne, prav tako pa je malo klenih mož, ki so v svojem življenju doživeli kar tri. Med njimi je tudi Janez Atelšek iz Šmihela nad Mozirjem, ki sicer sedaj biva v upokojenskem stanovanju v Mozirju. Rojen leta 1907 v Šmihelu je imel torej sedem let, ko se je pričela prva vojna. Oče je odšel na fronto in na skromni domačiji je ostala mama s številnimi otroci. Janez Atelšek se dobro spominja teh težkih let in je posebej hvaležen dobrim lju-

Janez Atelšek iz Mozirja

dem, ki so jim pomagali s hrano in drugače, pomagali so tudi zato, ker so vsi v družini pridno delali.

Oče se je na srečo vrnil s fronte, doma pa je ostal tudi Janez. Vojake je služil v Bitoli, ob tem pa pove, da je »celih« osem dni služil tudi kralju Aleksandru. Med obema prvima dvema vojnama je naredil šolo, gospodaril doma, kupil nekaj zemlje in si postavil skromno hišo, vmes je kupal les in ga prodajal za drugi, z njim pa je zalagal tudi šole, zato ni naključje, da so ga

in ga še poznali daleč naokrog. Poročil se je leta 1941, rodilo se je deset otrok, zaradi hude bolezni pa mu je žena žal že umrla.

Med drugo vojno je bil dvakrat mobiliziran. Prvič se ni mogel odzvati, drugič pa se je moral. Kasneje je bil v partizanih in iz tega časa se živo spominja težkih trenutkov na Veliki planini in zlasti ob državni meji. Po končani vojni je ostal v Šmihelu in življenje je teklo lepo naprej. Do danes, do današnjih dni. Danes je zaskrbljen, razočaran, žalosten... »prve vojne se seveda spominjam, hudo je bilo sami mami s številnimi otroki, brez očeta, ki je bil na fronti, pa je vendarle šlo. V drugi vojni smo se borili proti okupatorju, ne za politiko in politike, za slovenski narod. Sedanja, tretja vojna je zame najbolj nesramna, prav svinjska. Zdaj naši napadajo nas, vedno smo bili skupaj, sedaj se streljamo. Zakaj? To me skrbi, ne jaz sam. Skrbi me, kaj bo z našimi in vašimi otroci, vnuki, z naslednjimi rodovi. Že dolgo pravijo, da en rod doživi tri vojne, naslednji pa dve, in to drži.«

Janez Atelšek danes živi v upokojenskem bloku, v lepo urejenem majhnem stanovanju. Malo mu peša sicer pa z zdravjem nima večjih težav, razen let seveda, ki se jih ne da odšteti. Vsako jutro si skuha glogov čaj. Pravi, da je to najbolj zdrava roža, pomaga pri vseh boleznih, predvsem pa krepi kri. Sicer se hrani v bližnjem gostišču. Pravi, da je hrana dobra in še preveč je dobi, le kurjega mesa ne mara, saj jih prej ni mogel jesti, so bile namenjene ženi ob številnih rojstvih. Pa najbrž to ni nepremostljiva težava.

JANEZ PLESNIK

(Pred)osamosvojitve

Če kdo hiti z osamosvajanjem Slovenije, potem so to »vremenarji« pri mariborskem Večeru. Zapisali so namreč: »včerajšnje temperature v Sloveniji: Ljubljana 28, Celje 27, Novo mesto 28, Portorož 21...« in nadaljevali: »včerajšnje temperature drugje v Evropi: Pulj 29, Zagreb 30, Beograd 33, Sarajevo 29, Priština 31, Dunaj 20, Rim 27, Berlin 17, London 22, Moskva 21...«

Nekateri so torej že v Evropi, mi pa še kar v Sloveniji!

Neurje nad Zgornjo Savinjsko dolino

Kot orehi debela toča sklestila posevke...

V soboto, nekaj minut pred šesto uro se je nad Zgornjo Savinjsko dolino razbesnela nevihta s točo, ki je oklestila pšenico, koruzo, vinsko trto ter domala vse povrtnine v celoti. Toča je padala tako na gosto, da so bili dolgo po neurju še polni jarki ledenih zrn.

Pšenice, ječmena in koruze bo za polovico manj, prizadeto pa je tudi sadje. Neurje s točo je najhujše prizadelo vasi Trnavče, Žeko-

vec in Globoko. Tu so povrtnine uničene v celoti.

Komisija skupščine občine Mozirje, ki si je ogledala nastalo škodo je prizadetemu prebivalstvu sicer obljubila pomoč (morebiti v koruzi!) vendar je treba upoštevati hude posledice nedavne povodnji (ujme) in tako je nastala škoda v Zgornji Savinjski dolini še večja.

Koruzo je za damjake prava poslastica

Rogati brionski lepotci pod Rogatcem

Morda naslov malo čudno zveni, pa je vendarle res. V Krnici visoko nad Lučami se na strmih pobočjih pase čreda jelenov — damjakov, ki so še letos pozimi domovali na slovitih Brionih. Franc Nadlučnik in Jani Robnik iz Krnice, čudovitega zaselka pod Rogatcem sta več ali manj slučajno zvedela za možnost reje teh lepih živali, ki je na nekaterih področjih v Sloveniji že precej uveljavljena. Zakaj sta torej ogradila nekaj hektarov zemlje? Košnja v strminah, »posejanih« s skalovjem in nekoristnim grmičevjem, ni donosna, niti smiselna. Obiskala sta rejca teh živali v okolici Slovenskih Konjic in se takoj odločila.

Že lani jeseni sta postavila ograjo okrog teh nekoristnih površin, letos februarja pa sta se podala na Brione. Franc je kupil 32 primerkov, med njimi precej brejih samic, ki so doslej že prispevale 17 mladičev, Jani jih je kupil 25 in ima danes že deset mladičev v svoji ogradi. Oba pravita, da je

ta bila brionska »zapuščina« v »zelo slabem stanju«. Nepreskrbljena in lačna, kar v sedanjih razmerah pravzaprav niti ni čudno, le živali zaradi človeške nemarnosti po nepotrebnem trpijo. Pravzaprav so trpele. V novem naravnem okolju jim je sedaj naravnost čudovito. Uživajo v lepotah Krnice, hrane imajo dovolj, posebej krmiti jih ni treba, niti poleti, niti pozimi. Poleti jim je v veliko veselje koruzo, zlasti zato, da jih gospodarja privabita k mreži in jih predstavita radovednejšem, za zimo pa si napravijo zalogo, saj denimo v zimskem času trije damjaki pojedjo le kilogram sene na dan. Kaj bosta z njimi? Možen je odstrel za trofeje, lepe so možnosti prodaje mesa za zdravilišča in hotele; nekaj užitek si bodo privoščili tudi v domači kuhinji, pa tudi vsi ostali si lahko privoščijo te dobrote, če seveda zmorejo. Vsekakor pa ni odveč sprehod ob ogradi in uživanje ob pogledu na te lepotce.

Hladna pomlad je naredila svoje

Na Zgornjesavinjski kmetijski zadruzi ocenjujejo, da bo letošnja letina precej slabša od pričakovane. Največ je na to vplivalo dolgotrajno hladno in deževno vreme v letošnji pomladi. Vsaj za tretjino bo manjši pridelek osnovne krme, ki je za živinorejsko usmerjeno proizvodnjo bistvene pomena. Košnja sene je precej zakasnila, pridelek pa je lep le na zemljiščih, ki so bila izdatno gnojena. Ta izpad bo seveda treba nadomestiti z veliko dražjimi krmili. Pridelek bo manjši tudi zaradi posledic novembrskih poplav, saj je nekaj sto hektarov močno poškodovanih in na večje količine kakovostne krme ne kaže računati.

Na koncu pomladi se je zmanjšala proizvodnja mleka. Vzrok je preprost. Veliko kmetom je zmanjkalo krme, paša pa zaradi neugodnega vremena ni bila možna. Na srečo, če smemo tako zapisati, so kmetje ta izpad nado-

mestili s krmili, ki so jih dobili kot pomoč po poplavih in se je stanje kmalu izboljšalo. Prav tako je pozno vzkliła koruzo, kar ne velja za plevel v njej, s tem pa so povezani veliko večji stroški škropljenja. Zaostanek v rasti je zlasti opazen pri hmelju, ki je glede na časovno povprečje zaostal v rasti kar za meter, kar pomeni bistveno manjši pridelek glede na povprečje prejšnjih let. Glede na to, letina vseeno dobro kaže, bojijo se le hujših neurij.

Pridelavo mleka smo že omenili, velja pa povedati, da je proizvodnja količinsko vseskozi nad lanskim povprečjem. Precej so k temu pripomogle višje odkupne cene, pa tudi poostrena kontrola kakovosti oddanega mleka. Doslej rejci na splošno niso veljali za najbolj »vzorne«, ob ostri kontroli pa se je kakovost mleka izboljšala, z njo pa je razumljivo povezana tudi višja cena.

Letna ali zelena rez jablan!

Zaradi velike temperature in vse večje suše v sadovnjaku se rast zelo hitro umirja. Če smo v prejšnjem članku spregovorili o vezanju jablanovih vej v vodoraven položaj pri tistih drevesih, ki so še za vzgojiti, je naslednji skoraj nujni ukrep v sadovnjaku letna ali zelena rez.

Ze samo ime nam pove, da se to delo opravi v letnem času in to takrat, ko se prva rast jablan umiri. Postavlja se vprašanje, zakaj je vse to potrebno? Vzrokov je več in jih vam bom danes predstavil. Kot vemo nam je drevo doslej poleg rodnega lesa tvorilo tudi veliko vodenih poganjkov, ki samo jemljejo hrano in jo tako odvezemajmo plodovom. Zato se lahko odločimo, da te poganjke odstranimo in s tem v samo krošnjo drevesa pridobimo več sončne svetlobe, kar ugodno vpliva na plod, saj se zaradi tega bolje obarva, povečamo tudi vsebnost kalcija, ki je plodu potreben zlasti zaradi skladiščenja, ker so plodovi bolj trdni in seveda trajnejši. Prav tako smo s tem drevo prisilili, da več hrane dovaja v tvorbo novih cvetnih brstov za prihodnje leto. Seveda smo si z letno rezjo tudi zmanjšali delo pri zimski rezi. Vendar moram posebej poudariti, da nam letna rez ne more nadomestiti zimske in da je posebej važno, da ne odstranimo preveč listne mase, saj bi s tem napravili nepopravljivo škodo, ker drevo ne bi imelo zadosti asimilacije. Seveda bi se drevo proti temu napačnemu ukrepu borilo in bi poglajlo večje število vodenih poganjkov iz že formiranih cvetnih brstov in tako naslednje leto ne bi imeli toliko željnega pridelka.

Ko smo govorili o zimski rezi smo poudarili, da ne

Samostojna SLOVENIJA 1991

Mirovni turizem

Zaradi poplav in posledic so se v mozirski občini letošnji turistični sezoni že vnaprej odpovedali; seveda ob tem niso računali na vojaški poseg, ki je vse skupaj dodatno izničil. Turizma in turistov ni niti slučajno. Pač. Pojavila se je nova oblika — mirovni turizem. In število takšnih turistov je bilo presenetljivo veliko. Žal, zaradi vojne. Gre namreč za zgornjesavinjske rojake, ki so iz različnih krajev Slovenije pohiteli na svoje in v mozirski občini varne domove. Če ne cele družine, pa vsaj otroci. »Lepe« počitnice, ni kaj.

smemo v nobenem primeru odstraniti več kot 25 odstotkov vej, pri letni ali zeleni rezi pa jih lahko odstranimo največ 5 — 10 odstotkov. Posebej je treba paziti, da veje odrežemo tik ob deblu ali ogrodni veji, ne pa da pustimo čepe, ker bi na teh mestih drevo ponovno poglajlo poganjke in bi s tem opravilom naredili ravno obratni proces kot smo ga želeli in je bil nujno potreben.

POSEBNO OPOZORILO

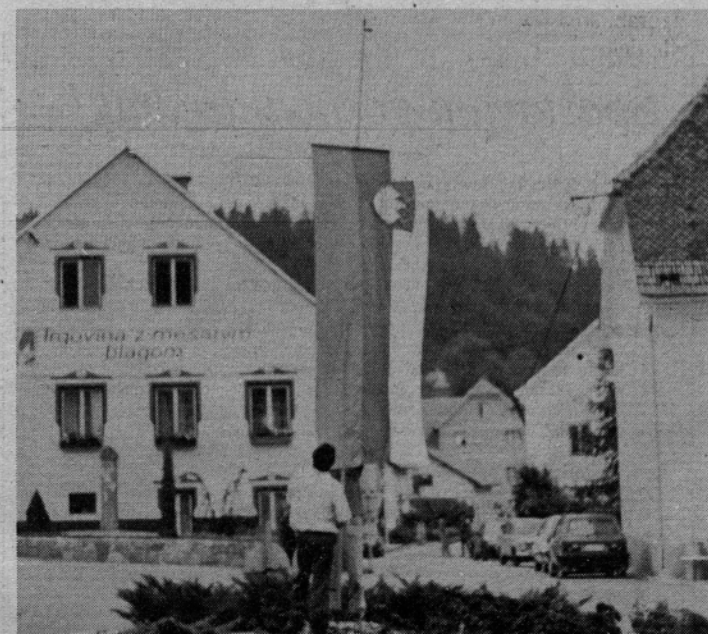
Zdaj bomo poškrpili naš sadni vrt le še enkrat proti škrlupu z dihtanom ali captanom. Dodati je potrebno še sredstvo, ki nam preprečuje črvičnost plodov (dimilin), saj se vsak čas pričakuje drugi izlet metuljkov jablanovega zavijača. Če imamo še listne uši, je seveda potrebno primerno ukrepati s pirimorjem. Sedaj je tudi skrajni čas za škropljenje proti rdeči sadni pršici (rdečemu pajku), seveda samo tam kjer se je pojavila (nissoron, mitac).

Zvoki siren

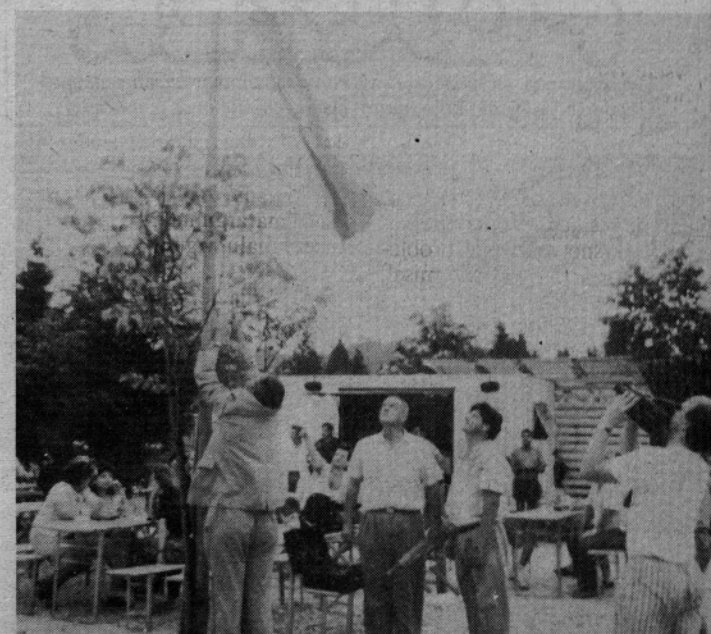
V zgodnjem nedeljskem dopoldnevu smo na domovih v krogu družine, sosedov, sorodnikov, tesnobno pričakovali napovedane zvoke siren. V mozirski občini jih na srečo ni bilo, je pa za »alarme« skrbel radio Slovenija. V jutranjih urah je sicer še vrtil vedre melodije, ob pričakanju letalskega napada se je seveda »preusmeril« v resnejšo glasbo, kamor sodijo tudi trobila, hodala in podobno. Ljudje so seveda poslušali radio in se v posameznih trenutkih in ob posameznih zvokih teh glasbil prestrašeno ozrli v nebo, na srečo samo zaradi glasbil. Strah je strah in živci so živci. Za živce je posebej poskrbel glasbeni redaktor v začetku ponedeljkovega dopoldneva. Za kakšni dve uri je izbral skoraj izključno pevke. Načelno in sicer nimam nič proti ženskem spolu, toda presunljivo vpije nekaterih je zares paralo živce (prav tako kot pretirano poročanje nekaterih radijskih dopisnikov).

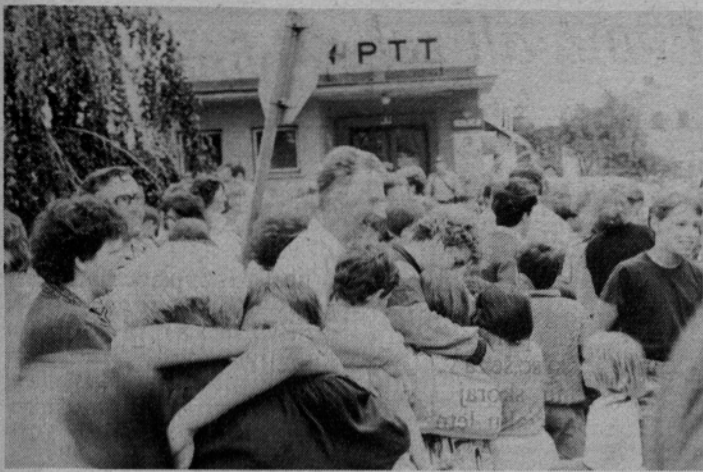

V Nazarjah so posadili lipo

Slovenska zastava je zavihrala na Rečici in tudi v Mozirju

VENDARLE ISKRICA V SREČNIH OČEH — V dneh strahu in tesnobnih pričakovanj smo bili tudi srečni. Srečni v pravem pomenu besede, kar posebej velja za mamice in atije iz Mozirja, Nazarij in Rečice ob Savinji. Na pretek je bilo solz sreče, ko so se njihovi otroci uspeli vrniti iz Portoroža, kjer so bili v šoli v naravi. Posnetek iz Mozirja pove vse, prav tako pa je bilo tudi v Nazarjah in na Rečici. (foto: jp)

Spoštovanje, da je kaj?

Prav zanimive so včasih (ali že kar vedno) razprave o naših trenutnih razmerah in prejšnjih tudi. Prejšnje so bile navadna tiranija, kar mnogi izrecno poudarjajo, izrecni pa so tudi v prepričanju, da je danes še slabše, za kar pa je seveda krivo »tisto prej«. In to trdijo tisti, ki so na oblasti. Poglejmo

cvetko: nekdo, ki mu je bilo dobro »prej« in mu je dobro »sedaj« sicer kritizira vse po vrsti, obenem pa pravi, da je zakon vreden toliko, kolikor ga ljudje spoštujejo. Njegov stric je zakone spoštoval in skoraj umrl od pomanjkanja, on pa jih ne in mu gre zelo dobro. Kakorkoli že vzamemo ima prav.

Pesem domovini

Vsak dan Slovencem bil ni spomenik življenjske sreče, od dedov Karantanije, do dne svobodnih rana peče, kdor v breznu jame slutnjo sonca manj nesrečnih dni hvaležen nosi breme, okov sovražnih krute ječe.

Grom viharjev časa, dobrote sad pozabljen porodi znanilcem blage sape, odejo lajša iz prsti vsem revežem drobtin ne najde, misli vse trpeče od vekov hlapci, na čase večne ista pot se zdi.

Od sužnja brez imena, utiral pot iz teme krvaveče pod goro Abrahama rod poslušal božji glas boječe: «Svobodnih polj dežela, sinov najdražjih so kostil!» Valov sovražnikov usoda, izroči klic neba svareče.

Od kar pod Alpami dolina Svaruna jezik govori narodu manj misli jasne, pelina strup v kupi se solzi, doma med brati tujec, roko čisto išče koprneče neba modrine bolj, kot strele smrtonosne so boji.

Brez jarma čar življenja poklanja rane le skeleče junakom, ki za rojstvom klicali so smrtni boj proseče. Od časov stvarstva žetev zadnja reši komur duh trpi, zaman jok, kletve, bes, zaman molitve smrtnikov teče tegob prihodnjih sprave moč, resnic vseh krutost porodi.

Kar časa tek nekdanj misli vseh, zmoljljive prerodi utrinkov sreče, kot razlike prežene pekel vseh ljudi. Brez solz prepelje brodnik trupla v soju zvezd svetleče, krivic vseh blagodar, Slovencem v dalji združil bo poti in reka kalna se zbistri, ko moč življenja v njo priteče!

EDI MAVRIČ

Iskrice

1. Kriza je bolezen, ki jo je potrebno čimprej pričeti zdraviti; če dopuščamo, da se širi dlje, lahko postopoma uniči celoten sistem, ki ga je mnogo težje ponovno oživljati kot pa pravočasno rešiti manjše probleme zgolj v delu celotnega obsežnega sistema.

2. Če v nekem sistemu zajame kriza ekonomski podsystem, obstaja nevarnost, da to zaneti krizo v vseh ostalih podsystemih. V propadajočih sistemih so možnosti za počenje neumnosti najoptimalnejše.

3. Vojna je absurd. V času vojne se pred vojno nakopičeni problemi ne rešujejo. Vojna onemogoča vsakršno reševanje problemov; zatorej je vojna nesmisel, norost — rezultati vojne so zgolj materialno opustošenje in uničenje človeške življenja, ki bi lahko prispevala k napredku civilizacije, ne pa da ob tem ostaja grenki prizor zgodovine. Nerešeni problemi, ki so bili povod za vojno, se vedno začno reševati šele po končani vojni.

4. V vojni je možno zmagati, četudi nimaš največje materialne moči in premoči v številu vojakov — nasprotnika tembolj obvladuješ, čim bolje ko znaš izkoristiti njegove pomanjkljivosti sebi v

Zasedanje v izrednih razmerah

Že v vojnih razmerah so se na skupnem zasedanju zbrali poslanci zborov skupščine občine Mozirje. Uvodoma so se seznanili z razmerami v občini in obenem sprejeli še posebno izjavo, s katero so v celoti in odločno podprli vse ukrepe slovenskega vodstva v zvezi z agresijo JA na Slovenijo.

V nadaljevanju so sprejeli predlog globalnega razvoja turizma v

prid. Zato ni nujno, da tudi majhni ne bi mogli premagati velikih.

5. Resnica obstaja le ena. Resnica ima argumente, zato neresnice kmalu izgubijo svojo vrednost.

6. Prisila je slabo učinkovito sredstvo za doseganje zastavljenih ciljev.

7. Kar je združeno prisilno, teži k razdružitvi.

8. Kakršna politika, takšen standard, blagostanje.

9. Kakršni voditelji, takšna ureditev države.

10. Kjer moraš molčati o nečem, kar je dejstvo, ni demokracije. Vsako zamolčano dejstvo se enkrat vendarle razkrije, zato so prikrivanja primitivno početje.

JANKO GOVEK

Napovedali so vojno zelenim zimam

Na rekreacijsko-turističnem centru Golte tudi po nekaj zelenih zimah, kot jim pravimo niso vrgli puške v koruzo. Prav nasprotno, poprijeli so za delo in že letos nameravajo temeljito posodobiti smučarsko središče, da bi pozimi in v letnem obdobju v Zgornjo Savinjsko dolino privabili kar največ obiskovalcev. Tudi na desetkratno povečanje iztržka računajo glede na lansko leto, s svojimi načrti pa so javnost seznanili prejšnji teden v Logarski dolini. »Zaspana« Logarska ni bila naključno izbrana za takšen pogovor, saj je ta biser narave eden glavnih razvojnih in strateških ciljev delavcev RTC Golte, velja pa za zimsko in letno sezono, ob dograditvi in posodobitvi središč na Golteh seveda.

Načrtov je veliko. Zgraditi nameravajo akumulacijsko jezero za do 40.000 kubikov vode, ki jo bodo rabili za zasneževanje pobočij, črpanje vode iz doline za te namene bi bilo namreč več kot drago. Že prihodnjo zimo naj bi ob pomanjkanju snega krajše proge zasnežili v eni noči, vsa smučišča pa v sedmih dneh. Z izgradnjo jezera je povezana tudi izgradnja sodobne čistilne naprave, pri obeh pa so v največji možni meri upoštevali ekološke zahteve in varovanje naravnih danosti.

V načrtu je tudi gradnja trosedežnice, prestavitve nekaterih naprav, s tem in ostalimi posegi pa želijo smučarsko sezono podaljšati od sredine novembra do sredine aprila. Gradili bodo tudi apartmansk naselje z 200 posteljami, kar je predpogoj za izvajanje vseh že opredeljenih programov v zimskem in letnem obdobju. Še zahtevnejša naložba je popolna ob-

nova hotela, ki ga želijo s prizidkom urediti v hotel visoke B kategorije. Ob tem je zanimiva ideja, da bodo v hotelu pripravili umetno steno, ki bo poleti primerna za plezalce, pozimi pa jo bodo spremenili v posebno atrakcijo, saj bo predstavljala plezanje po zaledenih slapovih. S tem bo hotel pridobil novo kakovost ponudbe, to pa je osnovni cilj razvojnih in delovnih razmišljanj. Teh pa tudi ob že naštetih ne manjka. Seveda niso pozabili na propagando, trženje in prodajo, saj negotovo položaj v družbi pomeni tudi negotovost v turizmu. Ne slepijo se, da bodo vse te zahtevne načrte v celoti uresničili, vseeno pa so polni volje in želje, da bi na Golte privabili več obiskovalcev kot doslej. Pogoj za to so novi programi, ki že letos omogočajo jahanje, letenje s padali, gorska kolesa, plezanje in še vrsto drugih aktivnosti, ki jih ponujajo na Golteh in v Logarski dolini.

Golte seveda niso otoček v turistični in siceršnji ponudbi Zgornje Savinjske doline, zato ne razmišljajo le o svojem centru, ampak o celoviti ponudbi doline. To naj bi omogočilo več delovnih mest in zaslužka tudi domačinom, v te namene pa bi radi ustanovili turistično podjetje z mešanostjo lastnino. V začetnem obdobju naj bi v njem s svojim deležem sodelovali Merx Holding, Turist Mozirje, RTC Golte in Savinja Mozirje, seveda pa bi k sodelovanju radi pritegnili vse, ki so s turizmom kakorkoli povezani. Vse torej kaže, da se na področju turizma v Zgornji Savinjski dolini vendarle nekaj premika. Veselimo se tega in upajmo, da bo končno res tako.

Ponosni so na pridobitve

V Nazarjah so obeležili praznik tamkajšnje krajevne skupnosti.

Slavje so pripravili v delavskem domu in poskrbeli za zanimiv slavnostni program. Na vse pridobitve v zadnjem obdobju so lahko upravičeno ponosni. Posodobili in asfaltirali so preko 5 kilometrov krajevnih cest, uredili

lep parkirni prostor pred delavskim domom, nova je mrliška vežica, prav tako zunanja ureditev novega pokopališča.

Podelili so tudi priznanja. Za obnovo gradu Vrbovec ga je prejel Milan Cajner z območne gozdne uprave, ljubljanski Cankarjev dom za pomoč pri obnovi po poplavi uničenega delavskega doma in pri nakupu novega klavirja, gasilski društvi Nazarje in Gorica ob Dreti za izjemno požrtovalnost ob novembrski vodni ujmi, nazarska pošta za nove prostore in uspešno poslovanje v prid dobrega počutja krajanov in trgovina Pogo's, ki s svojo ponudbo za kraj veliko pomeni. Vsako leto podeljujejo tudi rdečo vrtnico, s katero želijo okrepiti pristnejše medsebojne odnose in vezi. Letos jo je prejel dr. Franc Širko iz nazarskega zdravstvenega doma. (jp)

RESTAVRACIJA ZA ZGLED — Nekdanji bife s kegljiščem v Mozirju je dobil povsem novo podobo in ga skoraj ni prepoznati. Nova restavracija »Gaj« je ena najlepših v vsej dolini, veljala je 4,5 milijona dinarjev, izvajalec del pa je bil Vegrad. Ponudba je zares bogata in je prava osvežitev za Mozirje in vso dolino. Zmogljivosti so več kot podvojili, saj je v restavraciji sedaj 100 sedežev, na vrtu pa še 140.

Modna revija je bila prava paša za oči

»Savinja« se je izkazala

Razmere kakršne so seveda tudi trgovinskim organizacijam povzročajo veliko preglavic. Trgovine se torej po vseh svojih močeh in sposobnostih takorekoč borijo za kupce. Vsi ti in podobni problemi seveda niso obšli »Trgovske delovne organizacije Savinja« iz Mozirja. Vsekakor velja povedati, da so njeni napori za ohranjanje dosedanjih kupcev in pridobivanje novih uspešni. Tako

so v minulem obdobju pripravili vsakoletne dneve ugodnih nakupov, akcijo pa sklenili v soboto z »dnevom Savinje«. V mozirski blagovnici so odprli bife, obenem pripravili veliko modno revijo, na kateri so se predstavili vodilni slovenski konfektioni, za svoje redne kupce so izžrebali lepe nagrade, zatem pa so se člani tega kolektiva zbrali na srečanju v Savinjskem gaju.

Srednjeročnih načrtov ni in jih ne bo

Na prihodnji seji zborov skupščine občine Mozirje (28. junija) naj bi poslanci med drugim obravnavali tudi srednjeročne načrte lovcev in ribičev Zgornje Savinjske doline. Vendar jih ne bodo, ker jih lovci in ribiči niti niso pripravili, kar je po njihovem lastnem mnenju edini primer med slovenskimi občinami. Razlogov za nekaj takega je pravzaprav več. Prvi je predvsem ta, da bodo vsi ti načrti (bližnjo) novo zakonodajo takoj neveljavni. Drugi razlog pa so za ribiče lanske poplave, ki so ribičem uničile vse ribogojne in gojitvene potoke, ves vloženi zarod, jezov ni več, uničene so brežine in še bi lahko naštevati. Po eni strani nimajo kaj načrtovati, po drugi pa seveda veliko, vendar za to »drugo« ni sredstev. Sani ribiči so za sanacijo zbrali 500.000 dinarjev, iz solidarnostnih sredstev so dobili 1,3 milijona dinarjev, za najnujnejše potrebe pa bi potrebovali 4 milijone, dinarjev seveda. Kakorkoli že, ribolova od Luč do Mozirja na Savi-

nji »praktično« ni, sredstev pa tudi ne. Kar imajo, jim bodo »požrli« projekti in podobni dokumenti.

Pri lovcih je problem podoben. Okolje v mozirski občini je močno poškodovano, načrti pa nekje v megli. Tudi zaradi tega, ker lovci ugotavljajo ogromen odstotek obolenosti pri srnjadi. Odstrel so lani celo prekorčili, pa ga bodo morali še bolj, saj se sicer bolani srnjadi »obeta« množičen pogin pozimi. Gozdarji ob prekoračenem načrtu odstrela ugotavljajo, da je načrt nerealen, saj je kljub temu škoda v gozdu vse večja in velika. Dodaten razlog za zaskrbljenost lovcev so novi in izjemno zaostreni izvojni pogoji, izkupiček od lovnega turizma pa so jim prevzele vzhodno evropske države, ki so neprimerno cenejše. Najprej smo predragi, temu sledijo zaostrene razmere, pa bolana divjad in strogi kriteriji, zato možnosti niso nič kaj obetavne, kar se tiče lovstva in lovnega turizma.

Mozirje ima cirkus, nima pa zeber

Na vso (ne)srečo v Afriki še nisem bil, videl pa sem mnogo otroških in podobnih filmov, v katerih so nastopale tudi zebre. Saj veste kako prikupn živalice so to. Bil sem tudi v Velenju, pa v Ljubljani in še v kakšnem podobnem vlemestecu in sem videl zebre — na cesti. Tistim belim program na prehodih za pešce tako pravimo. Potem sem se odločil za gradnjo obvoznice mimo Mozirja. Ker teh zebrašnih prog v središču Mozirja že doslej skoraj ni bilo videti, sem bil premalo pozoren in sem jih pozabil narisati še na obvoznico.

Sicer pa je veliko vprašanje, če prehod za pešce na obvoznico sploh sodi. To je obvoznica! Ta naj skrbi za čim hitrejši beg mimo gneče v mozirskem središču. Prava dirkalna steza je to, na kateri se dvobojujejo konske moči in človeška nesempat.

Zakaj bi torej oboje omejevali? Omejevali seveda z raznimi zebrašnimi, prometnimi znaki in po-

dobnimi neumnostmi. Otroci, pa ostali pešci, pa traktorji, pa kolesarji, pa osebni in podobni avtomobili, kratka vsi, ki želijo iz Mozirja v Loke (in te niti niso tako majhne), vsi ki želijo v Savinjski gaj in seveda nazaj v savinjski raj, naj se znajdejo kakor se hočejo. In naj potem otroci v šoli in starši po časopisih, in novinarji v črni kroniki pišejo kar hočejo o prometni varnosti in podobnih pravljicah za lahko noč in miren sen podnevi in ponoči. Če kdo ne verjame, naj si ogleda iskric v preplašenih očeh mladih in starih, ki bi (kjerkoli) želeli prečkati toliko željeno in potrebno obvoznico. Začasna rešitev je prišla sama od sebe. Počitnice so namreč tu in zaenkrat otrokom v šolo ne bo treba, na sladoled, pa na igrišče, pa v gaj in še kam pa bo najbrž le treba. Pa na njivo, travnik, sadovnjak in podobne dobrote tega sveta v Loke in Nazaj v Mozirje tudi, da kaj drugega ne naštevam. Pa kaj. Nekaj kil (pre)drage barve sem pa le prišparal.

Mercator-Zgornjesavinjska
kmetijska zadruga Mozirje p.o.

V mesecu juliju in avgustu nudimo kupcem kartice kluba
MERCATOR 10% popusta za nakup vseh vrst blaga široke
potrošnje (razen kmetijske mehanizacije!)

KLUB MERCATOR

Kartica

POSLOVNI SISTEM MERCATOR, D.D.
LJUBLJANA, TITOVA 137
61113, 061/ 371 282

NAJHITREJE DO NAJBOLJŠEGA!

Nakupovalna kartica kluba MERCATOR omogoča kupcem
brezgotovinsko plačevanje blaga in storitev —
BREZOBRESTNO ZA 1 MESEC v vseh poslovalnicah
MERCATOR — ZKZ Mozirje.
Nakupovalne kartice in vse informacije so vam na voljo na
blagajnah hranilno-kreditne službe v Ljubiji, Nazarjih,
Gornjem Gradu, Ljubnem in Lučah.

Mercator — Zgornjesavinjska kmetijska
zadruga Mozirje p.o.

Stanovanjska zadruga GRADNJA Mozirje p.o. je pričela z
delom.

Sedež zadruge je v poslovnih prostorih Zgornjesavinjske kmetij-
ske zadruge Mozirje, Cesta na Lepo njivo 6, v pisarni gradbene-
ga referenta.

Pokličite nas lahko na tel. št. 831-521 int. 220.

K sodelovanju vljudno vabimo vse dosedanje in nove člane!

TURIZEM
TRGOVINA

Luče ob Savinji
Telefon: 063/844-054

SUPIN

- TURISTIČNE INFORMACIJE
(kmečki turizem, penzioni, zasebne sobe, planinske poti, Snežna
jama)
- DARILNI BOUTIQUE
- BISTRO — VRT
odprto vsak dan od 8. do 20. ure

OSNOVNA ŠOLA MOZIRJE

RAZPIS
PROSTEGA DELOVNEGA MESTA
SNAŽILKE

Osnovna šola Mozirje razpisuje prosto delovno mesto snažilke
za nedoločen čas s polnim delovnim časom od 15. 8. 1991 dalje.

Kandidati naj pošljejo prijave v roku 10 dni od objave v Savinj-
skih novicah na naslov: Osnovna šola Mozirje.

Živinorejska razstava v Mozirju

Kot smo že poročali, pripravljajo v ZKZ Mozirje živinorejsko razstavo, ki naj bi bila na sejmišču v Mozirju, dne 7. septembra 1991. Priprave so stekle v polnem obsegu in v zadrugi pričakujejo dober odziv rejcev. V zvezi s pripravami nam je inž. Lojze Plaznik povedal, da bodo razstavili po 10 do 12 primerkov raznih starostnih skupin živali. Gre seveda le za plemenske in že prej odbrane, hkrati pa nameravajo pokazati še nekaj konj. Predodbiro je opravil celjski Zavod za živinorejo in veterinarstvo. Naš sogovornik je poudaril željo privediteljev, da bi bilo udeleženih čimveč rejcev z manjšim številom živali, tako bi pač zajeli širši krog živinorejcev v dolini. Na vseglasnejše pripombe rejcev, da je treba zagotoviti razliko med višinskimi in nižinskimi kmeti so sklenili pri vsaki razstavljeni živali posebej navesti za kakšnega kmeta gre, ali za višinskega ali nižinskega. Da bodo živali res ustrezno pripravljene, bodo v ZKZ Mozirje poskrbeli za to, da bo vsak rejec prejel okoli 100 kg močnih krmil pravočasno pred razstavo, to pa velja tudi za plemenske telice na paši.

Razstava seveda ni sama sebi namen! Gre za poslovno ponudbo, zato bodo na priveditev povabili živinorejce, ki so že doslej kupovali živino v našem predelu.

A. V.

Samostojna
SLOVENIJA 1991

restavracija GAJ restavracija GAJ restavracija GAJ restavracija GAJ

Želite preživeti prijeten večer ali samo nekaj uric v krogu svoje družine, prijateljev ali poslovnih sodelavcev?

Ali želite morda proslaviti obletnico poroke, rojstni dan ali kak drug za vas pomemben dogodek?

Se želite le razvedriti? Vse vaše želje bomo izpolnili, če boste obiskali našo

PRENOVLJENO RESTAVRACIJO GAJ V MOZIRJU
(ob Savinjskem gaju, bivše keg-ljišče)

Pri nas je vsak dan praznično!

V restavraciji GAJ so vsak dan na stečaj odprta vrata vsem, ki želite praznovati ali samo uživati ob dobri hrani in vinski kapljici, tudi na prijetni vrtni terasi.

Odložite torej skrbi in se prepustite naši oskrbi. Našli vam bomo prostor za bogato obloženo mizo. Pripravili vam bomo tradicionalni savinjski želodec, konjski golaž, slastne, že dobro znane pizze, ribe, divjačino v omaki s kruhovimi cmoki, za posladek pa sirove

štruklje, jabolčni zavitek... Izbirali boste lahko tudi med klasičnimi jedmi z jedilnika in specialitetami na žaru.

Natočili vam bomo izbrana vina in vse vrste ostalih osvežilnih napitkov.

Pripravljamo slavnostna in poročna kosila, bankete za zaključne skupine, sedminé; na voljo je tudi posebna soba.

Restavracija GAJ, odmiaknjena od mestnega vrveža, ob Savinjskem gaju, je idealen kraj tudi za lep izlet in sprostitvev v naravi.

Restavracija GAJ je odprta vsak dan od 8. do 23. ure, ob petkih in sobotah pa celo do 24. ure, kmalu pa bo ob koncu tedna tudi glasba. Rezervacije sprejemajo tudi po telefonu 063/831-800, telefaks 063/832-140

Naj vas povabimo tudi na bogata sobotna in nedeljska kosila! Izbirali boste lahko kar med dvema menujema.

Dovolite, da poskrbimo za vaše dobro počutje in razpoloženje!

Nam
zaupanje,
vam
zadovoljstvo

M
Mercator
ZKZ Mozirje

RESTAVRACIJA

ZAHVALA

Ob smrti ljubega moža, očeta, starega ata in svaka

Jakoba Pečnika

roj. 27. 4. 1907

iz Potoka 19

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in izrekli pisno ali ustno sožalje.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Vsem znancem, vsem prijateljem, zdravstvenemu osebju iz Mozirja se najlepše zahvaljujem, za pomoč ob smrti naše drage mame

Jože Bele

Žalujoci: mož Jože, sin Jože in hči Majda

AR AVTO RAKUN
SERVIS PRIMOŽ 81a LJUBNO
TRGOVINA LJUBNO TRG 26

VABI

CENJENE KUPCE REZERVNIH DELOV
MNOGIH TIPOV VOZIL
IN DRUGEGA MEŠANEGA BLAGA -
ŠPORTNIH INEKSKLUZIVNIH ARTIKLOV
PO KONKURENČNIH CENAH

V NOVO TRGOVINO "AR" NA LJUBNEM
NA TRGU 26

PRIDITE, POGLEJTE, VPRAŠAJTE
MOGOČE JE TUDI KAJ ZA VAS

LEP POZDRAV IN HVALA ZA OBISK

STANISLAV RAKUN
LJUBNO PRIMOŽ 81a
Telefon: 063/841/114

Inštruiram angleščino!

Vsi, ki bi želeli obnoviti, ponoviti ali utrditi svoje znanje angleščine — pokličite 831-896.

Obvestilo javnosti

Vodstvo Zveze rezervnih vojaških starešin Slovenije daje svojim članom vse priznanje za njihov prispevek v dnevih vojne, ko je Jugoslovanska armada z orožjem napadla Republiko Slovenijo in hotela nasilno preprečiti njeno samostojnost, pokončno držo slovenskega naroda in demokratičen razvoj.

V hudih bojih so pokazali visoko zavest in domovinsko pripadnost ter strokovno znanje, ki so si ga več let pridobivali tudi v organizacijah Zveze rezervnih vojaških starešin.

Njihovo ravnanje in ukrepanje je veliko pomenilo za dogodke na bojiščih in preprečilo večje žrtve.

Hkrati poziva tudi rezervne častnike in podčastnike Republike Slovenije, ki niso razvrščeni na vojaške in druge operativne dolžnosti, da s svojim znanjem in sposobnostmi pomagajo pri ohranitvi slovenskega ljudstva, odpravljajo posledice nesmiselne in neopravičljive vojne ter skupno s civilno zaščito, požarno varnostjo in drugimi dejavniki skrbijo za varnost prebivalstva in premoženja.

Navajeni smo izgubljeni

Turizem je vabljava in donosna zadeva. Vabljava in donosna za vse, donosna za tiste, ki to hočejo in znajo izkoristiti. Turizem je enostavna zadeva, če se je lotiš s pravim namenom in na pravi način. Drugod po svetu seveda. Za naše betice je ta enostavnost enostavno prekomplcirana. In zato smo te zadeve imeli nekaj čisto malega, pa še ta malenkost nam je bila bolj v breme, kot veselje in korist. Trenutno s(m)o si oddahnili, ker je breme po takšni ali drugačni krivdi odpadlo, za kako dolgo ne ve nihče. Pa bi si takšno in kar najbolj težko breme morali naložiti na pleča že zdavnaj. A kaj, ko smo ga zamenjali s še težjim bremenom v obliki izrečenih in napisanih besed, neizpoljenih obljub in načrtov, z dneva v dan spreminjajočih se predpisov, odlokov..., naložili smo si pretežko breme obetov in želja v oblakih.

Nekajkrat sem stopil onstran meje k našim rojakom na Koroškem. O urejenosti, ponudbi, organiziranosti in še o čem ni treba razpravljati. Kot, da ta meja loči dva svetova, kot da smo ljudje na eni in drugi strani z dveh planetov, kaj šele, da bi bili nekako v narodnostnem sorodu. O Vrbskem, Klopinskem in drugih jezicinih, o smučarskih središčih in tako naprej, ni treba trošiti besed, vse skupaj je predaleč od naših razmišljanj in namišljenih hotenj. Je že zelo majhken primer preveč zgovoren. Tik pod Peco, onkraj meje seveda, je pretežno kmečko področje. In so kmetje brihtno pogruntali, da je ni kmetijske kulture, ki bi na hektar dala toliko dobička, kot ga lahko enostavno dobijo od turizma. Kmetovanja

Nazarska črpalka prenovljena

Po poplavi se je med prebivalci govorilo, da je črpalka v Nazarjah utrpela večje poškodbe in da je možna ogroženost okolja. Da bi preverili, kaj je na stvari smo se zglasili na upravi TP Savinja v Mozirju in zaprosili za pojasnilo.

V Savinji so se zavedali nevarnosti, ki bi jo lahko povzročila vodna ujma in seveda tudi starost naprav. Zato so se odločili za pregled vseh cistern in vodov, pa tudi drugih naprav. Tako so ob tej priliki strokovno očistili vse naprave in seveda tudi cisterne. Opravili so tlačni preizkus in tako zagotovili dobro tesnenje vseh vodov in cistern v Nazarjah. V okvir pre-

seveda niso opustili, le dodatno so zaslužili. Imeli so pametno zamisel in jo uresničili brez desetih soglasij, projektov, predpisov, elaboratov in podobne navlake. Zdravo pamet onkraj meje upošteva tudi država — ker je pametna in v takih primerih rada priskoči na pomoč. In pod Peco imajo danes mali turistični raj, v skupno veselje — in korist. In kaj so storili tako veličastnega? Imeli so močvirje, ki ga je napajal potoček in iz njega tudi otekal. Pa so ta potoček zajezili, nastalo je malo jezerce, poskrbeli so za gostinsko in siceršnje ponudbo tako kot znajo in danes si vsi manejo roke. Obiskovalci in država, predvsem pa tisti vmes. Za nas nekaj nerazumljivega.

Sam sem imel majhne načrte v tem stilu. Na gmajni med potočkom in reko bi postavil gostišče v čisto domačem slogu, poskrbel za bazen, malo bi zajezil potoček, zaraslo trnjevo gmajno uredil razvedrilne potrebe (o teniškem igrišču seveda niti razmišljati nisem smel). Vse lepo in prav, pravzaprav ničesar. Ne bi naštevale vsega, pa vendarle — na desetine komisij, soglasij, omejitev, prepovedi, tudi nekaj dovoljenj, obiskov iz občine, regije in republike... Ko sem papirno vojno kompromisno izbojeval, sem jo brezpogojno izgubil. Kar sem napravil, so odnesle vode. V prejšnji papirni vojni utrjen sem začel znova. Pa je prišla vojna čisto zares. Hudo je in žalostno. Če namreč papirna vojna ne bi trajala od prve vloge do prave vojne, bi bili vmes vsi zadovoljni. A kaj, ko tako radi izgubljam.

nove so vključili še nabavo nove dvojne črpalke za »super« z namenom, da bi hitreje poslovali. Nabavili so tudi nov kompresor za osebna vozila, v kratkem pa pričakujejo naročeno dvojno črpalko za nafto. Seveda so težave z opremo, saj dobavitelji prej zadostijo večjim naročilom.

Savinjina črpalka lahko tudi v naprej ponudi kakovostna goriva in maziva, trudili se bodo še za dobro postrežbo in dodatno ponudbo tistih predmetov in izdelkov, ki se običajno na črpalkah ponudijo.

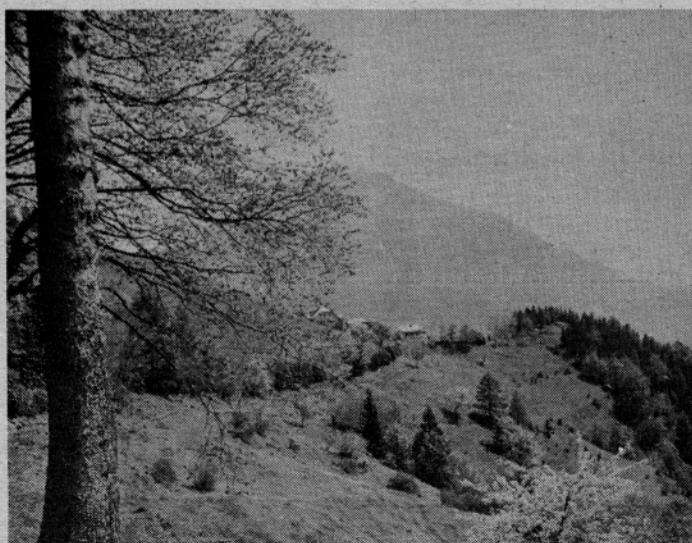
A. V.

Sprevodnik je bil pošten...

Minuli petek sem se peljal z Izletnikovim avtobusom iz Celja v Zalec (avtobus je speljal iz Celja ob sedmi uri deset minut zjutraj!) Ko sem v Zalcu izstopil, sem na prtljažniku pozabil pulover. Avtobus je za tem odpeljal naprej proti Mozirju oziroma v Zgornjo Savinjsko dolino.

Naslednji dan sem v pisarni Izletnika v Mozirju obrazložil, kaj se mi je zgodilo in uslužbenca po-baral, če imajo slučajno moj izgubljeni pulover. Zavrtel je tele-

fon in vprašal v Celje za sprevodnika, ki je bil v omenjenem avtobusu. Dejali so, da se je pulover našel in da je zanj poskrbel avtobusni sprevodnik Viktor Tratnik oziroma, da stranka lahko pulover dvigne v Celju ali v Mozirju. V Izletnikovo pisarno sem prišel čez dva dni in tam so imeli resnično moj pozabljeni pulover. Sprevodniku Viktorju Tratniku se na tem mestu lepo zahvaljujem in mu hkrati čestitam za njegovo poštenost. Lojze Trstenjak

Zgornja Savinjska dolina je bila na vso srečo prava oaza miru, pa tega nismo znali izkoristiti

Izjava

Čeprav je surov vojaški napad, zaukazan in voden od nekaterih jugoslovanskih generalov na državo Slovenijo, potisnil v ozadje vse drugo dogajanje, le ne morem čisto mimo vsebinske problematike SN, predvsem zaradi pisma naslovljenega programskemu svetu, katerega član sem.

Nikakor se ne morem strinjati, da je obveščanje polpretekle zgodovine pristransko, prej bi se strinjal, da je bilo pristransko dokler je imela pravico in možnost obveščanja samo ena stran, druga stran pa je morala biti tiha, ali pa je tvegala kazenski pregon. Ne pristajam na sprenevanje. Kdor misli, da ni po veljstvo NOB izvajalo tudi komunistične revolucije, naj si prebere kopije dokumentov v Črni bukva, v Ljerkini knjigi z naslovom: Cerkev v policijskih arhivih, v Javorškovi knjigi: Spomini na Slovence in drugot.

Zalostno je dejstvo, da se borčevske organizacije niso nikoli distancirale in javno obsodile nerazumna početja, ki jih je uprizarjala zveza komunistov, niti takrat, ko so njihove tovariše vozili na Goli otok in druga taborišča smrti.

Nesporno je, da so slovenske dežele krvavele pod tujo okupacijo, prav tako pa tudi pod »osvobodilno« komunistično oblastjo. Tisti ki trdijo, da so kar dobro živeli v prejšnjem sistemu, le dokazujejo, da so veljali za privilegirane idejnopolične izbranice.

Verjel sem, da bo mogoče doseči takšno stopnjo demokracije tudi glasila SN, ki bo v skladu z novinarskim kodeksom omogočeno priti do besede, da povedo drugo plat resnice tudi tisti, ki jim 45 let to ni bilo omogočeno. Tudi zamolčana in prepovedana resnica je namreč novica. Če se pisec ne pridružuje splošnoveljavnih norm in določenih pogojev — to je: čitljiv podpis in naslov, prispevek ne sme biti žaljiv in pa tudi ne sme presegati dolžine ki je določena, je to zadosten razlog da se takšen tekst ne objavi. Ker pa je v junijski številki SN zaradi pritiskov izven programskega sveta prišlo do nespoštovanja veljavnih norm, nisem več pripravljen sodelovati v programskem svetu in javno odpovedujem Savinjske novice.

IVAN GLUŠIČ

V nadaljevanju je objavljen sporni članek, ki v junijski številki ni bil objavljen izključno zaradi tehnične napake. O tem sva se z gospodom Glušičem po telefonu pogovorila. Očitno dobronameren pogovor in dogovor ne zaleže. Urednik.

Kaj dela sedanja opozicija?

To vprašanje se mi postavlja, kadar spremljam po občilih delo republiškega parlamenta. Zoperno je poslušati to stalno ponavljanje: Ta vlada je za nič, totalno nesposobna, zato mora pasti. Mi bi to drugače in gladko izpeljali i.t.d. Res je, da našo vlado sestavljajo ljudje, ki ne morejo delati čudežev, da bi vzeli tam, kjer ni. Da pa ni in da sedaj družbeni standard stagnira, ni odgovorna sedanja vlada, ampak elita prejšnje oblasti, ki je takšno stanje zapustila. Kateri kmet, ki bi prevzel kmetijo z velikanskimi dolgi, bi lahko takoj užival blagostanje, brez velikih poprejšnjih žrtev in odrekovanja, da bo vse to poplačal? Prav zato je vse obsodbe vredno početje opozicije, ker hoče za vsako ceno javnost preslepiti in krivdo za sedanje težko gospodarsko stanje naprčiti naši vladi. Lahko je bilo imeti sorazmerno visok življenjski standard na račun izposojenega denarja.

Vsi vemo da je gospodarstvo prednostna panoga, nihče pa še ni znael čarobne formule, da bi ga kar najhitreje in uspešno sanirali. Kritizirati, nagajati in napadati zna vsak in mu zato niti ni potrebna posebna učenost. Še več, ko po eni strai vihtijo bič nad slovensko vlado, da mora takoj izpeljati voz gospodarstva iz blata, po drugi strani in deloma naskrivaj na vso moč zavirajo, da se to ne bi zgodilo.

lo. Le tako je mogoče razumeti, da so v republiški skupščini v razpravah in pri glasovanju poslanci iz opozicije skoraj vselej proti predlogom vlade, včasih pa tudi skupščine in vlade. Včasih so stari rekli: kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.

Pa se imenujejo prenovitelji, kar pomeni prenovo — česa? Ali pa tudi, da sedaj podpirajo štrajke in protivladne demonstracije, ki jih nekdanji niso dovoljevali. In liberalni demokrati, kar naj bi pomenilo širino, pluralnost. Socialisti — enakost, so pa vsi enakega stališča in pogledov kot so bili: striktno se zavzemajo za ustavno pravico do splava — umora. To je približno tako, kot če bi dali tudi roparjem in tatovom ustavno pravico do njihovega posla. Nadalje se zavzemajo za ločitev cerkve od države, kar je za člane Cerkve sporno ker smo hkrati tudi državljani; so proti enakovernosti katoliških šol in sploh jim nasprotujejo; nasprotujejo novemu časopisu Slovenec, ker menda ne bo njihov; nasprotujejo ustavni preambuli o svetosti življenja; nasprotujejo vračanju po vojni krivično odzetelega premoženja; nasprotujejo izvorni in pristni slovenski zastavi, ki je brez peterokrake zvezde...

Po njih sadovih jih boste spoznali, pravi sv. pismo.

IVAN GLUŠIČ

Poletna turistična sezona v Zgornji Savinjski dolini

Kaj so pokazale raziskave v zahodni Evropi o tem, kateri činitelji so najpomembnejši pri odločanju posameznika za kraj in čas bivanja v času dopusta?

Kriteriji si sledijo takole:

- nemiri in vojne
- onesnaženje
- ljudska prijaznost
- epidemije
- naravne katastrofe
- kriminaliteta

Pomeni, da je zadnja vojna uničila tudi zadnje upe turističnih delavcev, da s ponudbo uslug zagotovijo miren, varen, prijeten in sproščen dopust potencialnim gostom iz domovine oz. tujine. Sezona, ki se nekako začne s 1. 7. vsako leto, smo se zaradi novembrskih poplav in uničenja infrastrukturnih objektov že itak bali, pohiteli z odpravljenjem teh posledic ter z reklamo poudarjali predvsem tiste kriterije, ki jih obvladujemo, t. j. čisto okolje, prijaznost, folkloro.

Odpovedi gostov so koncem junija in še v začetku julija kar deževale od vsepovsod. Tudi tisti kmečki turizmi in priznana gostišča, ki so že več kot tri desetletja gradili svoje ime na znanih gostih, se ne morejo več pohvaliti. V zadnjem času pa smo zabeležili veliko »mirovnih turistov«, t. j. tistih, ki so poiskali sorodnike in znance v naših krajih, da so se iz-

ognili najhujšim trenutkom divjanja JA drugod po Slovenskem.

Še vedno upamo, da bo avgust vendarle mirnejši in si želimo, da bi lahko ponudili vse naše kapacitete vsem, ki so si dopust zaslužili in ki si morajo nabrati novih moči za čas, ki je pred nami.

Znano nam je, da tujcev kakor tudi naših zvestih gostov iz Hrvatske ni pričakovati, zato pa toliko bolj smelo upamo in vabimo v avgustu in septembru na oddih Slovence. Ponudili jim bomo številne izletniške točke kot so: kakaj po Savinji, teniška igrišča, poleti ogled Snežne jame pod Raduho, Savinjski gaj, ogled zbirke predmetov Antona Jamnika v kašči v Florjanu, ogled zakladnice mašnih plaščev ter katedrale v Gornjem Gradu, izvira Savinje in druge zanimivosti, kakor tudi okusne jedi iz domačega lonca priznanih kmečkih turizmov in gostišč. V ta namen smo nosilci turizma v občini Mozirje od 24. 7. — 27. 7. 1991 poskrbeli za ustrezno reklamo naše turistične doline preko Televizije Slovenija.

Življenje teče dalje, vsi turistični delavci pa vemo, da ne smemo izgubiti poguma in volje do dela, saj še vedno zagotovo velja, da je turizem perspektiva ne le doline, ampak tudi domovine Slovenije.

ANKA RAKUN

Za vzdrževanje in izgradnjo novih gozdnih cest smo v povojnih letih tudi v Zgornji Savinjski dolini vložili velika sredstva. Samo Gozdno gospodarstvo Nazarje jih je zgradilo na 1000 kilometrov, da dragega vzdrževanja sploh ne omenjamo. Sedaj, ko je skupnel gozdni dinar se zastavlja vprašanje, kdo bo poslej še skrbel za gozdne ceste in kako bomo zvozili v našem gozdnem gospodarstvu?

Poslej je Gozdno gospodarstvo Nazarje obdržalo skrb zgolj nad cestami v svojih gozdovih (850 hektarjev!) v gozdnih zasebnih lastnikih (kmetov) pa ni denarja za 570 kilometrov gozdnih cest. In te ceste vodijo tudi do sicer odrezanih višinskih kmetij in je potem takem prizadet tudi kmečki turizem. Sicer pa ne gre zgolj za turizem, prizadeti so tudi kmetje in družba, ker prvi ne morejo spravljati pridelkov v dolino in med temi je tudi veliko dragoce-nega lesa.

Da je GG Nazarje lahko vzdrževalo kar veliko mrežo gozdnih

cest in hkrati gradilo nove je pobiralo gozdni dinar, prispevek od prodanega lesa. Sedaj teh prispevkov ni več, s tem pa je tudi usahnil finančni vir za ceste.

Položaj je sedaj tak, da Gozdno gospodarstvo nima sredstev niti za vzdrževanje gozdarske službe, kaj šele da bi premoglo denar za vzdrževanje in nove gradnje gozdnih cest. Za razvoj gozdnega gospodarstva določene službe so sicer seznanjene s tem problemom, pomagati pa kaj prida ne morejo preprosto zato, ker ni denarja. Naša občina je sicer iz republiških sredstev že namenila nekaj denarja (9,5 milijonov dinarjev) vendar ta pomoč očitno ne bo zadoščala.

Da bi bila mera težav, ki so se nakopičile polna, je našo dolino minulo obdobje prizadela še katastrofalna poplava, ki je med drugim poškodovala ali uničila tudi veliko gozdnih cest. Bilo je veliko usek in vdorov in veliko kmetij je ostalo odrezanih od dolinskih krajev. Podatek zgovorno kaže o škodi, ki jo je povzročila

vodna ujma, saj je v naši dolini ostalo 253 kilometrov hudo poškodovanih gozdnih cest. Zgolj v Zgornji Savinjski dolini bi za temeljito sanacijo gozdnih cest potrebovali 1.800 milijonov dinarjev. Z razpoložljivim denarjem sicer popravljajo najbolj prizadete gozdne ceste in tako vsaj zaslonno povezujejo hribovske kmetije z dolino. Za občino Velenje, ki prav tako spada pod našo gozdarsko službo in je vodna ujma povzročila tudi veliko škodo, še ni denarja.

Pomeni, da gozdarji sedaj nujno potrebujejo sredstva, potreben jim bi bil še naprej gozdni dinar, tega pa po sedanjih zakonodaji ni. Skupina naših gozdarjev in lesarjev je pred nedavnim obiskala gozdna področja v sosednji Avstriji, da bi se prepričala, kako v podobnih ujmah pri njih zagotavljajo sredstva?

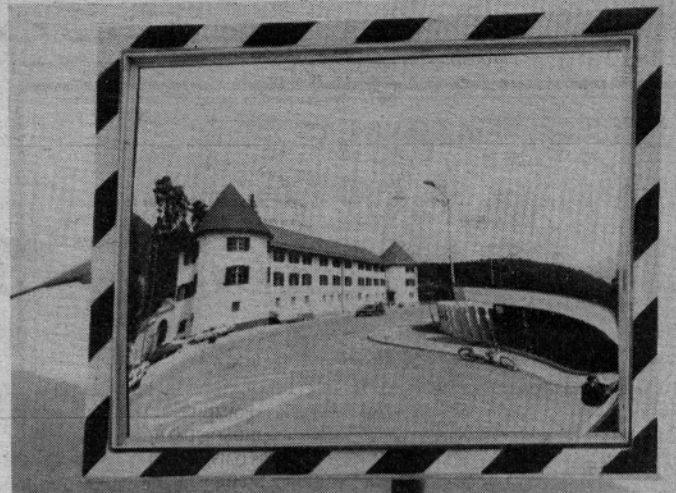
Pri njih je tako, da gozdni lastniki ceste sami vzdržujejo pa tudi gradijo nove in če so pri tem uspešni, lahko upajo na pomoč družbe. Druge pomoči ni.

Najbrž bomo slično pot primorani ubrati tudi pri nas, morda tudi ob pomoči širše družbene skupnosti. Da smo imeli probleme z gozdnimi cestami tudi že poprej, kaže podatek, da smo imeli v Zgornji Savinjski dolini vse do leta 1948 vsega le 4,5 km novejših gozdnih cest, danes pa jih je domala tisoč kilometrov.

Na posvetu v Nazarjah (sklicala ga je gozdarski odbor Zveze združenj kmetijskih inženirjev tehnikov (ZDIT) so opozorili na pogubni vpliv naravnih ujm v Zgornji Savinjski dolini. Ujme prinašajo s svojimi plazovi in usekami veliko škodo. Na posvetu je nastopala vrsta naših priznanih gozdarskih strokovnjakov in lesarjev, vendar bomo o njihovi vsebini objavili kdaj drugič.

Na rob našega zapisa še ponovimo vprašanje: kdo bo reševal vse te probleme? Odgovor je na dlani: naši gozdarji, strokovnjaki, ki so za to svojo službo temeljito podkovani in seveda napredni kmetje naše doline.

TK. L.

NOVA PODOBA IN PONUDBA VRBOVCA — Prelepo graščino Vrbovec v Nazarjah so v zadnjih letih temeljito obnovili. Niso ostali le pri zunanjem videzu, ampak so na novo zgradili tudi vhodni del. V njem so poskrbeli za lepe poslovne prostore, ki so jih že oddali podjetjem in drugim, v njih bo končno stalne prostore dobila glasbena šola, še do konca leta pa bo urejen lep gostinski prostor, kar zlasti za Nazarje in njegovo ponudbo veliko pomeni. (foto: jp)

Dežurna služba Elektro Celje Nadzorništvo Nazarje za mesec avgust 1991

od 29. 7. do 4. 8. Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
od 5. 8. do 11. 8. Lever Peter, Paška vas, tel. 885-150
od 12. 8. do 18. 8. Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
od 19. 8. do 25. 8. Nadvežnik Srečo, Nizka, tel. 831-706
od 26. 8. do 1. 9. Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877

V slučaju kakšnih sprememb pokličite Elektro Celje 25-841, kjer boste dobili vse potrebne informacije.

Veterinarsko dežurstvo v avgustu 1991

22. 7. do 28. 7. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 831-410
29. 7. do 4. 8. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-219
5. 8. do 11. 8. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 841-769
12. 8. do 18. 8. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 841-410
19. 8. do 25. 8. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 841-769

Kino Mozirje v avgustu 1991

1. Nevarno morje — ameriški film — triler
3., 4. Dick Tracy — ameriški film — akcijski
8. Fantom M. Mool — ameriški film — grozljivka
10., 11. Povratni Požig — ameriški film
15. Studentka — ameriški film — romantična komedija
17., 18. Policijska akademija VI. — ameriški film — akcijska komedija
22. Pisani seks — ameriški film — erotični
24., 25. Streljaj, da ubiješ — ameriški film — kriminalni
29. Kletka — ameriški film — akcijski

Kino »Jelka« Nazarje v avgustu 1991

3. in 4. UMRLI MOŠKO, ameriška — akcijska grozljivka
7. SEKS V ZAPORU, ameriški — erotika
10. in 11. NAJBOLJŠI STRELEC, ameriški vestern
14. HENRY IN DŽUN, ameriški — erotika
17. in 18. LOV NA RDEČI OKTOBER, ameriški — akcijski
24. in 25. K-9, ameriški — avanturistični
31. in 1. 9. INDIJANA JONES III, ameriški — avanturistični

Matična kronika za junij 1991

ROJSTVA: Rodilo se je 8 deklic in 7 dečkov

POROKE: Vodušek Franc, star 37 let, iz Juvanja 20 in Tostovrnik Marija, stara 27 let, iz Juvanja 20; Miklavc Jože, star 23 let, iz Bočne 122 in Krefelj Karmen, stara 22 let, iz Bočne 183; Poličnik Bojan, star 32 let, iz Gornjega Grada 49 in Zalesnik Marija, stara 25 let, iz Florjana pri Gornjem gradu 4; Selišnik Anton, star 30 let, iz Rečice ob Savinji 81 in Kolenc Urška, stara 26 let, iz Meliš 2; Poličnik Milan, star 26 let, iz Gornjega Grada 151 in Romšak Nežka, stara, 26 let, iz Gornjega Grada 177; Podkrižnik Jožef, star 32 let, iz Tera 52 in Zajc Fanika, stara 23 let, iz Tera 40; Planovšek Robert, star 25 let, iz Smartnega ob Dreti 1 in Reberčnik Jožica, stara 32 let, iz Spodnje Rečice 21; Petek Bojan star 23 let, iz Tiroseka 37 in Zaveršnik Jelka, stara 21 let, iz Lenarta pri Gornjem Gradu 7; Kumer Ivan, star 31 let, iz Krnice 62 in Robnik Ivica, stara 23 let, iz Raduhe 2; Mikek Tomaž, star 22 let, iz Ljubnega ob Savinji 38 in Bolko Mojca, stara 29 let, iz Ljubnega ob Savinji 38.

SMRTI: Blekač Franciška, stara 81 let, iz Okonine 7; Fludernik Marija, stara 88 let, iz Ljubnega ob Savinji 32; Golavšek Marija, stara 56 let, iz Ljubnega ob Savinji 56; Završnik Janez, star 73 let, iz Lenarta pri Gornjem Gradu 19; Nadvešnik Marija, stara 56 let, iz Tiroseka 15; Šurk Lucija, stara 67 let, iz Gornjega Grada 15; Valte Franc, star 47 let, iz Luč 46; Krumpačnik Elizabeta, stara 82 let, iz Varpolja 33; Stropnik Jožefka, stara 73 let, iz Lepe Njive 10; Senica Maks, star 77 let, iz Mozirja, Hribernikova ul. 6; Meršnik Emilija, stara 78 let, iz Mozirja, Na Trgu 27; Avgusti Terezija, stara 83 let, iz Mozirja, Ul. Slandrove brigade 7.

Nove knjige v občinski matični knjižnici

I. STROKOVNA LITERATURA: Stanič: Oblast in lastnina, Rakovec-Felser: Človek v stiski — stres in tesnoba, Trstenjak: Za človeka gre, Trstenjak: Misi! o slovenskem človeku, Zakon o delovnih razmerjih, Tičar: Borza: organizacija in poslovanje, Moiles: Astrologija in človekov značaj, Moore: Sociologija, Bilj: Cerkev v policijskih arhivih, Zajdela: Komunistični zločini na Slovenskem, Kocbek: Osvobodilni spisi I, Moinier: Oseba in dejanje, Čuden: Raketno modelarstvo, Hribar, S.: Dolomitska izjava, Hribar, T.: Uvod v etiko, Pibernik: Slovenski dunajski krog 1941-45, Atlas človeštva, Pozdravljena Slovenija

Cehovska znamenja

Kar malo je tistih obrtnikov, ki rabijo za predstavitev svoje obrti stara cehovska znamenja. Še pred zadnjo vojno je bil običaj, da je poleg naslova obrtnika blestel znak njegove obrti, kajti vsaka od starih obrtnih dejavnosti je imela svoje znake (simbole).

Cehi so nekoč predstavljali močne, če ne že kar mogočne organizacije, ki so združevale obrtnike določene stroke. Država je še pred dvema stoletjema močno podpirala rast obrtništv in ga na vse načine ščitila, saj je ta stan bil

Slovenska apokalipsa

Vojna vihra, ki je divjala v Sloveniji petnajst dni, je tokrat še prizanek in zahvalo slovenski pogajalci na Brionih, ko so s pametno odločitvijo sprejeli »Brionsko deklaracijo«. In zato je očiitek, da so poraženci zelo krivični. Mislim, da je boljše trimesečno pogajanje, kakor ena sama ura vojskovanja.

Vojna ne pušča za seboj samo zmagovalce in poražence, pušča tudi ranjene.

VERA POLIČNIK

v tedanjih meščanskih razmerah najmočnejši in tudi najpremožnejši. Industrija se je šele prav jevala, vsaj v naših razmerah. Zato so cehi predstavljali v določenem obdobju podaljšano roko oblasti, skratka imeli so velika pooblastila na področju razvoja in dejavnosti določene obrti. Reforme Marije Terezije in njenega sina Jožefa II. so postopno okrnile cehovstvo in njegov vpliv.

V naši dolini vemo, da so imeli le lončarji svoj ceh v okviru gornjegrajske gosposčine, sicer so bili obrtniki vključeni v cehe iz določene obrti v Celju, nekateri pa v Mariboru.

Cehi so vzdrževali razna prenočišča inčasne bivalne možnosti za potujoče obrtne pomočnike. Veljalo je namreč pravilo, da je moral vsak pomočnik, če je želel postati mojster, dokazati uspešno delo v tujini. Marsikje še ljudje pomnijo izraz »je šel na valc«, kar je pomenilo, da je pomočnik na potovanju, kar mu je velevalo določilo njegovega obrnega ceha. Za določene stroke je namreč delo v tujini bilo predpisano za tudi daljše obdobje. V Mozirju je bilo takšno prenočišče za potujoče obrtne pomočnike, kot se lahko sklepa iz opisa, tam kjer je danes gostilna Majerhold, zadnji obrtnik, ki je nad njim

bdel pa je bil kolarski mojster Vajd.

Da so bila potovanja v tujino potrebna je utemeljeno s tem, da je v tistih davnih časih naša obrt ostajala na razvojni stopnji, ki je pač zaostajala za tisto, drugod po svetu. Treba pa je poudariti, da ta pravila niso veljala le za naše prilike, uveljavljali so jih povsod po Evropi.

Kako so nekdanji cehi spoštovali svoje simbole povedo tudi opisi njihovih letnih zborov. Domala vsak ceh je imel svojo zasta-

V zadnji številki Savinjskih novic je prišlo do zamenjave grbov. Pod člankom o rabi grbov bi moral biti pričujoči grb trške občine Ljubno in ne jugoslovanski grb v »rešilnem obroču.« Prosimo če to upoštevate.

Ignac Orožen o Šemprimožu in Rastkah

Na vrsti sta še drugi dve podružnični cerkvi Ljubno ob Savinji, namreč sv. Primoža in Felicijana v Primožu (Šemprimožu) in sv. Miklavža v Planini (Podplanini), kot ju je leta 1877 opisal Ignac Orožen v nemško pisani knjigi Das Dekanat Oberburg (Dekanija Gornji Grad).

Cerkev sv. Primoža in Felicijana. Zgrajena je bila leta 1481, v nedeljo po sv. Jerneju (1) pa jo je posvetil ljubljanski škof Ziga Lamberg. O tem poročila posvetitvena listina, ki se nahaja v župnijskem arhivu. (...)

Leta 1631 imamo o tej cerkvi naslednje poročilo: »Ima tri oltarje: 1. v prezbiteriju posvečenega svetniku (Primožu), 2. na ženski strani sv. Urha, 3. sv. Leopolda in Krištofa. Ima majhen vinograd, 26 krav, 50 ovc.« (2)

Pri nekem obisku te cerkve leta 1857 je bilo o njej zapisano naslednje: Gotski portal in gotska okna v prezbiteriju (3) so ohranjena v prvotnem stanju, sicer pa je cerkev že doživela mnoge prizide. Poleg glavnega oltarja ima 6 sežnjev (4) dolga in 4 sežnje in pol široka cerkev tudi dva stranska oltarja: na ženski strani

sv. Lucije in temu nasproti sv. Leopolda. Na zahodni zunanji steni cerkve nad glavnim portalom je po slovensko zapisan pomemben kos zgodovine te cerkve:

»Leta veshia woschia je u letu 1716 skuš ogin od hudiga vremena pokonzhana. V leti 1781 od meshnerja Felizian Rieauz poshgana. V leti 1787 je wiu te weshi svon bek pelan potem je zela soseska in enim terdnim zaupaim na Boga ino vishi gosposke poverleine vsi okol svetega Primosha so vsem airfam perstopli posebno Juri Meshner Clemen Lopsht Franzh Detmar zekmeshrit v leti 1794 je ta zerkov unspuvana.« (5)

Ta pomembni napis, v katerem kar mrgoli jezikovnih in pisnih napak, pravi, da je cerkev leta 1716 upelnila strela, leta 1781 pa jo je požgal cerkovnik Felicijan Rjavec. Potem je cerkev leta 1787 izgubila še največji zvon, leta 1794 pa so jo zgradili ključarji s pomočjo tamkajšnjih prebivalcev.

Cerkev ima tri zvonove: velikega iz leta 1769, srednjega iz leta 1790 in malega iz leta 1799.

V letih 1874 in 1875 je bil povišan prezbiterij, zgrajena je bila

nova zakristija, cela cerkev je dobila nova okna, leta 1875 pa še nov glavni oltar in nove orgle.

Cerkev sv. Miklavža v Rastkah (6) leži ob Ljubnici (7), uro in pol hoda od trga Ljubno. V vizitacijskem zapisniku iz leta 1631 piše: »Cerkev sv. Miklavža v Rastkah (8) ima tri oltarje: 1. sv. Miklavža, 2. na ženski strani sv. Petra, 3. na moški strani sv. Križa in sv. Joba. Ima vinograd, 3 krave, 39 ovc.« (2)

Ta cerkev je bila dolga 8 sežnjev (4) in pol in široka 3 sežnje in eno tretjino, v prezbiteriju je bila obokana in je imela ladjo (3) z lesenim stropom. Z izjemo gotskega glavnega portala je bila cerkev surova, neugledna stavba. Prav tako ubožni in primitivni so bili tudi navedeni oltarji in siceršnja oprema. Manjši zvon je iz leta 1815, večji pa iz leta 1835.

10. avgusta 1799 je deželni gubernij dovolil, da se v tej cerkvi lahko bere devet maš letno. Na mestu, kjer je stala ta cerkev, sta leta 1864 tamkajšnji občini Planina in Mrzli Vrh zgradili novo cerkev, ki jo je zadnjo nedeljo v oktobru istega leta posvetil gornjegrajski dekan Jožef Florijan-

vo in na njej seveda znamenje obrti, ki je bila v cehu vključena. Ta znak so imeli tudi na cehovski skrinji, ki jo je čuval vsakokratni cehovski mojster, v njej so hranili pravila, žive in druge listine. Obrti so imele svoje zaščitnike in na dan praznovanja zaščitnika so največkrat opravili letni zbor, pred tem pa so z zastavo na čelu krenili k maši, ki so jo brali na čast njihovega zaščitnika.

Posebno zanimivi so pečati starih cehov. Takšne pa so tudi listine, ki so jih cehi izdajali. Zgodovinski arhiv v Celju hrani zelo zanimive primerke cehovskih pravil in drugih listin, ki so opremljene bogato in lepo. Če primerjamo današnje listine, ki jih izdajajo razna oblastva za pomočniške izpite ali ob podobnih prilikah, lahko trdimo, da so prav revne. Nekoč so pač znali izražati že na zunaj neko spoštovanje do poklica, ki si ga je nekdo pridobil po učni dobi, še bolj pa seveda ko je postal mojster.

V času med obema vojnoma so oblikovali sodobne podobe obrtnih znamenj, te bi lahko še danes dobro služile mojstrom raznih obrti. Sicer pa so znamenja objavljena v številnih leksikonih, žal pa največkrat v klasični podobi, ki je nastala v prejšnjem stoletju.

A. Videčnik

čič. Ta cerkev ima zdaj poleg glavnega oltarja še dva stranska, in sicer na ženski strani blažene Device Marije, nasproti pa sv. Joba.

OPOMBE: (1) To je 26. avgusta 1481. — (2) Besedilo v latinščini. — (3) Prezbiterij je del cerkve, namenjen za oltar in duhovnika, ladja pa za vernike. — (4) Seženj meri 1,90 metra. — (5) Smiselni prevod bi bil takle. To božjo hišo je leta 1716 pokončal ogenj, ki ga je zanel strela. Leta 1781 jo je zažgal cerkovnik (mežnar) Felicijan Rjavec, leta 1787 je bil odpeljan večji zvon, potem pa se je cela soseska — s trdnim zaupanjem v Boga in s privolitvijo višje gosposke — z vso vsmo lotila (gradnje cerkve), posebej še ključarji Jurij Mežner, Klemen Lopst, tudi Lopst, Dlopt, Delopst, Globst, Golobst) in Franc (Franč) Detmar (tudi Dekmar). Ta cerkev je bila zgrajena v letu 1794. — (6) V izvorniku: in Rastke (Raztoke). — (7) V izvorniku: Laufnizbach (Ljubbenica). — (8) V izvorniku: in Rastokih.

Uvod, prevod in opombe PETER WEISS

Savinjske NOVICE
»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SO občine Mozirje — Glavni in odgovorni urednik Janez Plesnik — Tajnica urednika Jana Trontelj — Fotografška priprava Ciril Sem — Tehnični urednik Niko Kupec — Telefon (063) 831-741 — Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje številka: 52810-678-54000 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavek, filmi in prelom Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.